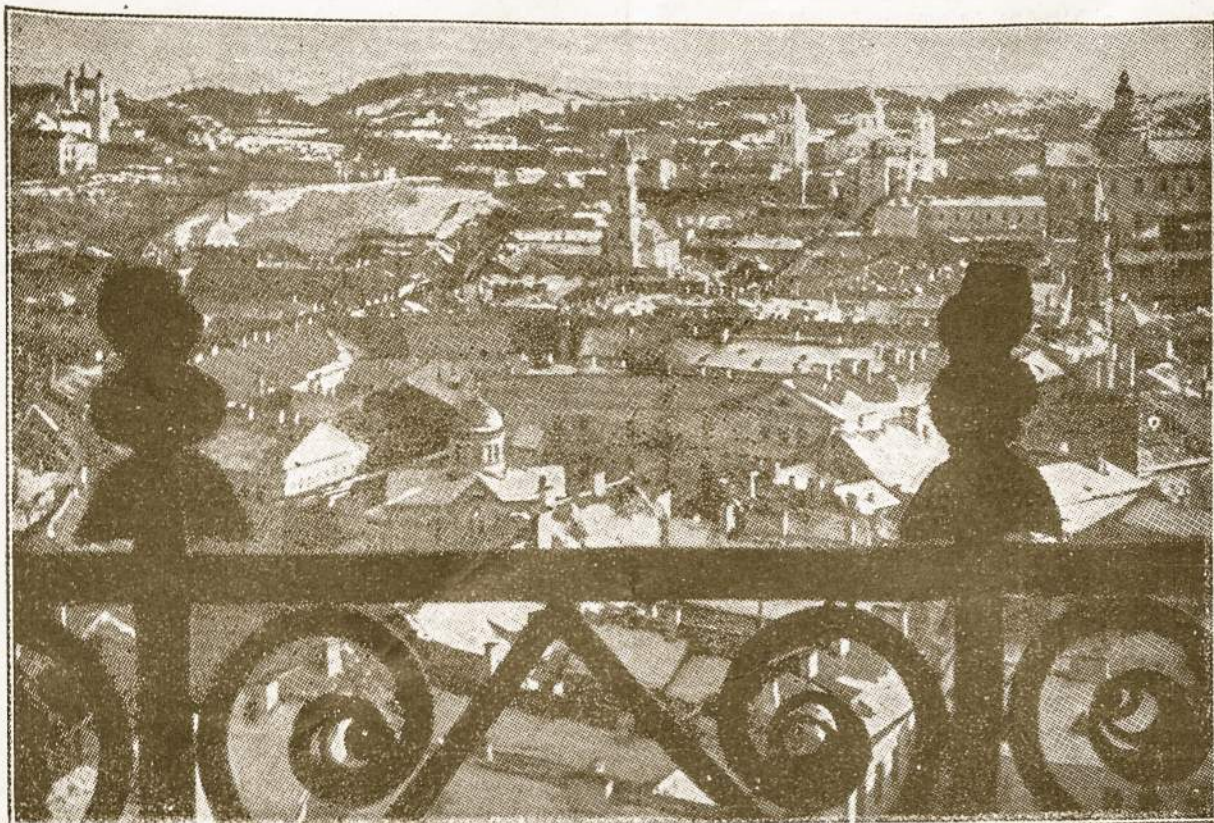

1

EL TIEMPO Laiikas

Spalis - Octubre 1948 - 1 metai, Nr. 2

Bendras gražiosios Lietuvos sostinės Vilniaus vaizdas

Maiconis

Vilnius

Štai ir Vilnius ant kalvos,
Graži sostinė Lietuvos,
Apjuostas Nerio, globoj girių,
Iš kur dar Algirdas didus
Net kanus baudė ir gudus,
Iš kur išėjo tiek didvyrių!

Kiek atminimų, kiek minčių,
Kiek čia užburta paslapčių!...
Čia steigia sostą Gediminas;
Čia didžio Vytauto dvasia
Ligšiol nuo Panerių nakčia
Ant žirgo raiteliu vaidinas!...

O sveikas! Garso spinduliais
Tėvams šviete!; iš čia keliais
Prabočiai ejo ginti Prūsų.
Nuo čia lig Dono, lig Maskvos
Skelbei tu vardą Lietuvos!...
Buvai ir būsi mūsų, mūsų!

"Laiko" Rėmėjai

EMILIJA ČEKANAUSKIENĖ, didelio metalo išdirbinių fabriko savininkė Avellanedoje, Brandzen 2645, yra antrojo "LAIKO" numerio finansuotoja ir jo Garbės Leidėja. Visapusiškai gabi ir nepalaužiamos valios, ji ne tik pati žengia pirmoje lietuviškųjų pramonininkų eilėje, bet dargi nevieną mūsų tautietį paskatino į drąsesnius žygius ir nevienam pagelbėjo nugalėti pirmąsias kliūtis nuotykingose pramonės varžybose. Tačiau lietuviškosios pramonės skatinimas p. Emilijai Čekanauskienei nėra sau tikslas. Jis jai tarnauja aukštesniems tikslams siekti. Nesiledžiant į atskirus faktus, tenka pabrėžti, kad beveik nėra jokio svarbesnio kultūrinio ar visuomeninio įvykio mūsų lietuviškosios kolonijos gyvenime, prie kurio p. Emilija Čekanauskienė nebūtų prisidėjusi savo reikšminga parama ir jautria moters širdimi.

Reikšdama nuoširdžią lietuvišką padėką, "LAIKO" Redakcija ir Administracija sveikina savo Garbės Leidėją ir linki, kad jos pasėtas grūdą atneštų gausių vaisių.

★

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Skelbiame šiuos naujuosius mūsų laikraščio Rėmėjus (skaičiai reiškia pezus):

Ališauskas Juozas 10, Bašinskas Jurgis 10, Juknienė Angela 10, Misiūnas Karolis 10, Povilonytė Konstancija 10, Simanavičienė Emilija 10, Stasevičius Mykolas 10, Stasiulevičius Jonas 10, Sturevičiūtė Birutė 10, Brazaitis Antanas 6, Rymavičius Vaclovas (nuolatinis mėnesinis Rėmėjas) 5, Žilionis Juozas 5.

Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija širdingai dėkoja.

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALĖJE

Brasil 835, Avellaneda

1948 m. spalio 24 d., sekmadienį: Šaunus Moterų ir Mergaičių Draugijos "BIRUTĖ" parengimas su įdomiu vaidinimu ir šokiais. Pradžia 17 val.

1948 m. spalio 31 d., sekmadienį: Argentinos Lietuvių Jaunimas "VYČIAI" rengia įdomų šokių Vakarą. Pradžia 17 val.

1948 m. lapkričio 6 d., šeštadienį: P. J. Gilvydžio vadovaujamas kino teatras "Vytis" rodo įdomius spalvotus filmus apie Lietuvą, kurių tarpe du visai nauji filmai: "Žygis į Vilnių" ir "Brangiojo Tėvynė". Pradžia 21 val.

1948 m. lapkričio 7 d., sekmadienį: Įdomus ir intriguojantis lietuvių Seselių Kazimieriečių vadovaujamos mokyklos parengimas, kurio didžiąją programos dalį išpildys patys mūsų kolonijos lietuviukai. Pradžia 17 val.

1948 m. lapkričio 14 d., sekmadienį: Argentinos Lietuvių Jaunimas "VYČIAI" ruošia savo metinę šventę. 10.30 val — iškilmingos pamaldos. 17 val. jaukus pobūvis su vaidinimu ir šokiais.

1948 m. lapkričio 20 d., šeštadienį: Nuotai-

"Laiko" Bendradarbiai

JADVYGA KUNCAITIENĖ - ČERNIAUSKAITE, žemaitė, gimė Maskvoje revoliucijos metu. Mokslus ėjo Kaune šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos ir valstybinė "Aušros" mergaičių gimnazijose, vėliau Kauno ir Vilniaus universitetų humanitariniuose fakultetuose, dalyvaudama studentų žemaičių organizacijoje "Filiae Samogitiae", vienu tarpu eidama sekretorės pareigas. Kurį laiką dirbo Žemės ūkio Rūmuose Jaunųjų Ūkininkų Sąjungos centre. Beto baigė Studentų dramos studiją ir vieną sezoną dirbo Vilniaus "Vaidilos" teatre. Po karo lankė Šveicarijos Kalbų Institutą ir baigė jį kaip diplomuota praečių, anglų ir vokiečių kalbų vertėja — korespondentė. Nuo 1948 m. sausio 23 d. gyvena Argentinoje, Avellanedoje. Kaip "LAIKO" redakcinės kolegijos narė, p. Kuncaitienė redaguoja Moterų Skyrių ir paruošia vertimų iš kitų kalbų. Šiame "LAIKO" numeryje atspausstas jos straipsnis "Visos mes vienos motinos dukros".

ZEFERINAS JUKNEVIČIUS gimė 1913 m. rugpiučio 26 d. Argentinoje. Studijavo buhalterijos mokslus. Vedė čiagimę lietuaitę Tercsę Deveikytę, turi 2 sūnus: Praną ir Liudviką. Kartu su Vytautu ir Gene Padvalskiais redagavo laikraštį "Švyturys". Įkūręs Argentinos Lietuvių Jaunimo draugiją, ilgą laiką buvo jos pirmininkas bei sekretorius. Toliau šiai draugijai priklausydamas, p. Juknevičius yra jos vaidintojų būrelio režisierius. Beto priklauso prie šv. Cecilijos choro, vadovauja lietuviškajai radio valandėlei "Ecos de Lituania" ir yra vietinės "Agrupación Empleados Aceiteros y Afines" Sindikato pirmininkas. Gerai mokėdamas vietinę kalbą, p. Juknevičius yra daugelio straipsnių apie Lietuvą ir knygos "Lituania entre feugo cruzado" vertėjas. Kaip "LAIKO" redakcinės kolegijos narys, p. Juknevičius redaguoja vedamuosius straipsnius ispanų kalba. Šiame "LAIKO" numeryje tilpo jo straipsnis "Lietuviškoji Radio Valandėlė "Lituvos Aidai".

JONAS DULTIS gimė 1890 m. Endrioniškyje, Panevėžio apskr. 1912 m. vienas iš pirmųjų lietuvių atvyko į Argentiną. 1929 m. vedė p. Anelę Artmonaitę iš Žeruolių km., Ukmergės apskr., 1928 m. atvykusią į Buenos Aires. 1935 m. pp. Dulčiai pasistatė savo nuosavus namus La Rioja 2063. Turi dvi dukreles Alisę ir Nelidą, kurios lanko lietuvių Seselių Kazimieriečių vedamą mokyklą Avellanedoje ir gražiai kalba lietuviškai. Šiame "LAIKO" numeryje p. Dultis papasakoja tikrus savo gyvenimo nuotykius iš kelionės ir gyvenimo Argentinoje.

★

PAIEŠKOJIMAS

SKIRKOS KOSTO, kilusio iš Malūnų km., Luokės valsč., Telšių apskr., ieško Marija Skirkaitė-Daškienė: Montes de Oca 986, Buenos Aires.

kingas šv. Cecilijos Choro parengimas. Programoje lietuviškų dainų koncertas, šokiai ir kita. Pradžia 21 val.

1948 m. lapkričio 21 d., sekmadienį: "Aušros Vartų" parapijos titulinė šventė 10.30 val. iškilmingos pamaldos. Po pietų procesija.

EL TIEMPO Laikas

MĖNESINIS LIETUVIŲ ŽURNALAS
LEIDŽIAMAS BUENOS AIRES'E
REDAGUOJA: REDAKCINĖ KOLEGIJA
Atsak. Redaktorius: K. Kazimieras Vengras

MENSUAL LITUANO EN BS. AIRES

Director Responsable: P. Casimiro Vengras
Redakcijos ir Administracijos adresas:
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires (Argentina)
T. A. 20 - 9027

PRENUMERATOS KAINA: Argentinoje metams 10
pezų, pusei metų 5 pezai, atskiras numeris 1 pezas.
Uruguay'uje metams 4 Urug. pezai. Šiaurės Ameri-
koje ir kitur metams 2 doleriai.

Spalis - Octubre 1948

I metai, Nr. 2

Lietuvos Ministras P. Amerikai Sveikina

Seniai laukto patriotinio kultūros žurnalo atsiradimas yra tikrai šviesus ir vertingas dvasinis įnašas mūsų išeivijos būtin. Juo galės apsi-
džiaugti ypač Argentinos ir Urugvajaus lietuvių kolonijos. Rimti straips-
niai ir objektinga informacija tebūnie nepalaužiami ginklai kovoje su
tėvynės laisvės ir kultūros priešais.

Sveikindamas "Laiko" leidėjus, bendradarbius ir skaitytojus nuošir-
džiai linkiu geriausios sėkmės.

1948. IX. 14.

Dr. K. GRAUŽINIS.

Ponia Emilija Čekanauskienė
Antrojo "LAIKO" numerio Garbės Leidėja

POETAS KAZYS BRADŪNAS, ūkininkų sūnus, savo eilėraščiuose vaizduoja skaudų ūkininkų tremtinių likimą ir moko mus užjausti juos suvargusių ir atplėštus nuo tėviškės žemės, kurią su meile čirba.

KAZYS BRADŪNAS

Ūkininkai Tremtiniai

Ant akmenio, prie bloko sienos
Susėda jie ir pražiūri į tolį.
Jau antšalas palieka molį, —
Pareina vėl artojų dienos.

Garuojančiais arimų kauburiais
Jau skraido grįžtantys varnėnai...
Ant akmenio, prie bloko sienos
Ir šandie nieks nepasikeis.

Nei žemės, žagrės, nei žirgų,
Nei saulės šylančių vagų
Nėra tuštėjančioj buity.

Taip sėdi jie dienų dienom
Širdim kietom ir kruvinom,
Tylūs, kaip medžiai išrauti.

Nuovargis

O akmenys
Išmėtyti po tėviškės vagas,
Aš jus visus krūtinėje nešu —
Žingsnis po žingsnio pamažu
Man atima visas jėgas.

Man atima jėgas lyg mirštant
Kaitroj be vėjo, be vandens,
Kada akmuo vis po akmens
Alsinančios nostalgijos liepsnos
Į mano kraują tirpsta.

LOS BALTICOS NO SON CIUDADANOS DE LA URSS

Las secciones consulares de las Legaciones soviéticas publicaron repetidamente un orden del Presidium de la Junta Suprema de los Soviets, fechada el 20 de marzo, "sobre la reglamentación para la obtención de la ciudadanía soviética para los ciudadanos de las Repúblicas de Lituania, Letonia y Estonia, residentes en los países de Latinoamérica".

Según esa orden del Kremlin, los ciudadanos de los países mencionados deberían obtener la ciudadanía soviética antes del 1º de julio de 1949 a más tardar.

En esta acción ilegal e intolerable, los partidos comunistas locales ayudan a los cónsules soviéticos. En el deseo de pescar la mayor cantidad de "ciudadanos soviéticos", la Legación de la URSS en el Uruguay también envió a los bálticos comunicaciones individuales instando a la registración.

Similares redes de agresión jurídica intentaron echar sobre los bálticos los organismos soviéticos en los Estados Unidos de América del Norte, Canadá, Australia, Austria y otras partes, mas los gobiernos de estas naciones desmintieron enérgicamente esta astuta agresión del Kremlin. El Departamento de Estado de Washington recordó a los gobernadores de todos los 48 estados, que los EE. UU. no han reconocido la anexión de los Países Bálticos. Lituania, Letonia y Estonia, desde el punto de vista legal, son independientes y tienen sus representantes diplomáticos y consulares, por lo cual los consulados soviéticos carecen del derecho de representar los intereses de los bálticos. Ellos no pueden imponer ordenanzas legales a los ciudadanos bálticos, al igual que a los demás habitantes de otras naciones independientes.

El Departamento de Relaciones Exteriores del Canadá en Ottawa, condenó en una nota pública las pretensiones soviéticas de registrar a los bálticos y exigió, que en lo sucesivo, no fueran publicadas inconsultas órdenes similares.

Relacionado con un anuncio para registrarse de la Comisión de Repatriaciones Soviéticas en Viena, el gobierno de Australia informó a los bálticos desplazados que se encuentran en dicho país, que no están obligados a inscribirse en las oficinas de la URSS y que los Soviets carecen de derecho para repatriarlos.

Así el empeño para soviétizar a los bálticos se enfrenta con el derecho internacional, con las notas de protesta, y con el repudio de los ciudadanos de los países libres del mundo.

Casimiro Verax.

Lietuviškoji Radio Valandėlė "Lietuvos Aidai"

Lietuviškoji radio valandėlė "Lietuvos Aidai" (Ecos de Lituania) jau antri metai kai dirba lietuvišką — kultūrinį darbą Argentinoje, palaikydama savųjų tarpe prisiminimą ir meilę savo Tėvynei ir keldama Lietuvos bei vietos lietuvių vardą argentiniečių ir kitų P. Amerikos respublikų tarpe.

Kaip jau visiems gerai žinoma, šią radio valandėlę organizuoja Šv. Cecilijos choras, kuris jau 18 metų nenuilstamai skleidžia lietuviškąją dainą ir muziką Argentinoje. Pirmieji lietuviškosios radio valandėlės žingsniai buvo nelengvi. Nors dėl jos naudingumo mūsų kolonijai niekas neabejojo, tai vis dėlto nemaža buvo tokių, kurie rimtai abejojo dėl jos ateities, nes radio valandėlės išlaikymas gana brangiai kainuoja. Tačiau "Lietuvos Aidų" organizatoriai išdrįso rizikuoti, remdamiesi aukštu mūsų kolonijos lietuviškoju susipratimu ir ypač kai kurių jos atstovų žymiu finansiniu pajėgumu.

Ir neapsivylė. Susidomėjimas ir pritarimas lietuviškajai radio valandėlei pamažu, bet pastoviai auga. Žymūs mūsų pramonininkai, kurie visuomet geba eiti kultūrinių mūsų kolonijos reikalų priesakyje, ją vis labiau remia, kas pačiai radio valandėlei duoda galimybės augti ir kokybe ir kiekybe. Šiandien jai jau neįmanoma sutilpti 15-likoje minučių. Nuo šių metų spalio 3 d. radio valandėlė prailginama iki pilno pusvalandžio. "Lietuvos Aidai" skambės per *LR6 Radio Mitre kas sekmdienį nuo 8 val. 30 min. iki 9 val. ryto.* Lietuviškai radio valandėlei ir toliau vadovauja čia gimęs lietuvis p. Zeferinas Juknevičius.

Visų susipratusių brolių lietuvių pareiga yra pagal savo išgales paremti ir prisidėti prie šio kilnaus lietuviško darbo. Pramonininkai ir prekybininkai ir toliau yra kviečiami skelbtis per radio, o šiaip jau pavieniai yra prašomi palaikyti lietuviškąją radio valandėlę savo mėnesine ar bent vienkartinė auka. Aukas galima įteikti per kiekvieną Šventos Cecilijos choro narį arba tiesiog per choro vedėją p. V. Rymavičių, radio valandėlės vedėją p. Z. Juknevičių, Šv. Cecilijos reikalų vedėją p. K. Misiūną.

Paremdami savo lietuviškąją radio valandėlę, mes pakelsime Lietuvos ir savo pačių kolonijos vardą šitos šalies akyse, kas teigiamai atsilies ir į mūsų Tėvynės pamintų teisių pripažinimą ir į mūsų pačių kultūrinę bei ekonominę pažangą.

Zeferinas Juknevičius.

Jonas Stankūnas

TAUTOS ŠVENTĖ PRIE LA PLATOS

Gdįžu iš Rugsėjo 8-osios minėjimo. Kupina ilgesio širdimi nuklystu prie La Platos krantų ir žiūriu į jos drumstą vandenį, į jos paslaptinai šnerančias bangas argentiniškojo pavasario naktįje.

Plauki tu, La Plata, į tolimus vandenis ir kas žino, ar neužklys koks tavo lašelis į gintarinį Lietuvos pajūrį? Tegul pasveikina jis tenai Birutės kalną ir ant Baltijos gintaro tegu išplunka į pakrančių smiltis. Gelsvam gintaro žvilgesiui perduos jis mano ašarų ilgesį ir tylų mano širdies skausmą. Paėmusi į rankas, lietuvė sesutė priglaus jį rasotą prie našlaitės širdies ir bus jai apleistai kentėti lengviau.

Užsuk, La Platos lašeli, į Nemuno žiotis, kur Lietuvos upių tėvas putodamas neša į Kuršių marias pavergtųjų kraują ir ašaras. Tenai sutiksi tu daug lašelių, atplaukusių iš neprieinamų Lietuvos miškų ir pelkių, kur slapstosi svetimųjų gainiojami broliai partizanai ir kur gerosios laumės saugoja Tautos užkeiktą lobį būsimosioms kartoms. Tau Nemunas senelis paseks daugel senų padavimų apie didvyrių protėvių darbus, kurie milžinkapiuose sumigo, ir papasakos apie naujausius partizanų žygius, kurie savo Tėvynėje vietos neberanda.

Išgaruok, La Platos lašeli, į mano Tėviškės padangę, kur rudens voratinklių juostos lėtai plaukia žydriojoj mėlynėj. Pasikėlęs virš kaimų ir miestų, tu neišvysi plevėsuojančių trispalvių, neregėsi linksmojo jaunimo, su vėliavėlėmis rankose skubančio į aikštes, ir nematysi kunigaikščio Margio, Vytenio, Gedimino, Algirdo, Kęstučio ar Vytauto narsiuųjų pulku, žygiuojančių parado marše. Tu tik girdėsi gilius atodūsius ir matysi, kaip pilnos skundo akys nuolat žvelgia dangopi, ar nepastebės pagaliau kokio vergijos galą pranašaujančio ženklų iš aukštybių? Tu duok jiems tą ženklą, La Platos lašeli, ir pakibęs ant voratinklio drobės, sužėrėk lietuviškosios vėliavos vaivorykšte...

Tyliai srovėna La Platos vandenys į platumą Atlantą ir nežinau, ar supranta jie mano nuvargusios širdies ilgesį ir skundą?

Tik staiga pasivaidena man gimtosios žemės kvapas. Raudoni dobilai ir kačik nupiautas šienas. Liūliuojantys rugių laukai, apsiškaišė mėlynom rugiagėlėm. Saulėje svyruojąs kmynas ir tos ramunėlės ramunėlės... O tarp jų — mano nerūpestingos vaikystės takai ir keleliai, tiek kartų išbėgioti. Ir šiltos vasaros naktys su tolina daina, ir ramiai ple-

venančios žvaigždės virš paslaptinų piliakalnių, ant kurių seni kriviai mėnesienoje amžinąją ugnelę kūrena...

Bet šalto vėjo srovė nuo La Platos užpučia Tėviškės sapną, ir aš vėl nežinau, ar dar kada nors pamatysiu tave, Tėvyne, ir ar nuvargusi širdis galės tavo prieglobsty amžinuoju miegu ramiai užmigti?

Kurčiai ošia La Platos bangos, ir nežinau, ar suprantamas joms mano krūtinėje almantis skausmas ir tie ilgesiu klejojančių minčių sapnai. Nežinau, tik pasijuntu, kad aš jau vėl savo kambarėlyje miegančioj Avellanedojo. Už mano lango į naktį stiebiasi Aušros Vartų bažnyčios bokštas, o nuo jo tyliai žvelgia į mane Nukryžiuotoji Meilė. Ir aš staiga pajuntu, o mano širdis tiki, kad ne aklas likimas, bet šita Nukryžiuotoji Meilė audžia žmogaus ir pasaulio takus. Ji yra visa žinanti, ir todėl taip skaudžiai kenčianti Meilė.

Šitas tikėjimas pažadina manyje naują viltį gyventi ir įprasmina visas mano paties ir mano Tėvynės šiandien nesuprantamas aukas ir kentėjimus.

JONAS STANKŪNAS

Laiškas iš Lietuvos

Gavai trumpą laišką, paskubom rašytą,
Rašo sengalvėlė tau iš Lietuvos:
"Tavo mylimoji ir brolelis Vytas
Ir tėvelis gavo žemės iš valdžios..."

Sudiev! Ranka dreba, turiu baigti laišką.
Jau nesimatysim niekad, niekados...
Sudie! Išvažiuoju..." Kur? Kodel? — neaišku:
Tik sulietas laiškas ašarom mamos...

Pavartai, apžiūri, ir tau vėl neaišku,
Kodėl negyvena jie visi drauge?
Rodos juk ir žodžiai, ir pats laiškas aiškūs,
O graudina širdį, net nebežinia.

Kam čia, savęs klaus, toks graudus "sudievu"?
Į kur išvažiuoja motina sena?
Kokią žemę gavo mano brolis, tėvas,
Ir kodėl nerašo mano mylima?

*

Bijau tau ir aiškint, nelaimingas broli,
Kad motulę veža jau iš Lietuvos...
Nužudyti tėvas, brolis, mylimoji:
Visi jie jau gavo "žemės" iš valdžios'...

SVARBU IMIGRANTAMS IR JŲ GIMINĖMS

Argentinos Lietuvių Imigracinis Komitetas praneša, kad visai neseniai jam vėl pavyko išgauti 1.100 naujų leidimų įvažiuoti į Argentiną. Šiame skaičiuje 112 leidimų yra gauti lietuviams Italijoje, o likusieji 988 — lietuviams gyvenantiems Vakarų Vokietijoje.

Kiek anksčiau Argentinos Lietuvių Imigracinis Komitetas yra gavęs:

568 leidimus lietuviams gyvenantiems Austrijoje,

286 ir (kitu atveju) 72 leidimus lietuviams gyvenantiems Vakarų Vokietijoje,

260 leidimų Italijos lietuviams,

Taigi vien tik šiais metais Argentinos Liet. Imigracinis Komitetas jau yra išgavęs net 2.340 leidimų.

Beto Argentinos Liet. Imigr. Komitetas jau vėl yra įteikęs prašymą dėl 1.100 naujų leidimų lietuviams iš visų trijų Vakarų Vokietijos okupacinių zonų ir tikisi netrukus gauti teigiamą atsakymą. Pažymėtina, kad šį didžią patrijotinį darbą A. L. I. Komitetas dirba be jokio atlyginimo ir išrūpina leidimus visiškai veltui.

Visiems norintiems gauti leidimus atvažiuoti į Argentiną ir jų giminėms pranešame, kad pagal paskutiniuosius imigracijos reikalavimus, leidimų įvažiuoti į Argentiną negauna:

1. Nevedusieji, kurie jau turi daugiau kaip 45 metus amžiaus,
2. Vedusieji, kurie turi daugiau kaip 45 metus amžiaus, bet neturi vaikų,
3. Vedusieji, kurie turi daugiau kaip 45 metus amžiaus, bet neturi vaikų (ypač berniukų) vyresnių kaip 16 metų.

Siunčiantieji savo ir savo šeimos narių žinias Argentinos Lietuvių Imigraciniam Komitetui turi gerai įsidėmėti šias sąlygas ir taip susitvarkyti (prisidedant prie kitų kaip giminės, įsisūnijant ir pan.), kad jų šitos sąlygos nepaliestų.

Neseniai Argentinos Lietuvių Imigracinis Komitetas įteikė prašymą Argentinos Finansų Ministerijai, kad panaikintų mokestį už vizas visiems Vokietijoje ir Austrijoje gyvenantiems lietuviams. Apie šio prašymo paderinius pranešime kiek vėliau.

Argentinos Lietuvių Imigracinis Komitetas primygtinai prašo vietinių Lietuvių Komitetų ir kitų atsakingų organų Italijoje, Austrijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje ir kitose Europos šalyse laiku pranešti Argentinos Liet. Imigr. Komitetui apie tai, kada, iš kur ir koks laivas atplaukia su lietuviais į Argentiną, kiek ir koki jame plaukia lietuviai ir kada jie mano

pasiekti Buenos Aires. Gavęs šias žinias, A. L. I. K. laiku pasirūpins atvykstančius lietuvius sutikti ir pasiūlyti visoki įmanomą savo patarnavimą. Taip pat prašome nedelsiant pranešti ir apie sunkenybes sąryšyje su vizų gavimu ir pan., kad laiku galėtume kreiptis į atitinkamas vietines įstaigas.

A. L. I. K. praneša, kad spalio 3 d. iš Europos atvyko 5 latviai, kurių vienas yra vedęs lietuvę, ir du lietuviai: Ališauskas ir Ališauskaitė, žinomų mūsų kolonijos veteranų Ališauskų giminės.

Laivas "General Bunde" rugsėjo 29 d. išplaukė iš Genovos uosto su 27 lietuviais, gyvenusiais Vokietijoje: Baliukas Jonas, Deveikiiai Stasys ir Ona, Didžiuliai Mikalojus, Sofija ir Marija, Ginietis Bronius, Guntorius Kazys, Gyzas Olga, Indriūnai Jonas, Vladislova ir Audronė, Jaraminai Ignas, Elzbieta, Algirdas, Genovaitė, Kiela Stasys, Laučius Kazimieras, Neverauskas Antanas, Petrusėvičius Stasys, Skiriiai Klemensas ir Regina, Surkevičiai Leonardas, Nada, Jonas ir Kristina, Bogumirskas Kazys.

Sekanciu laivu atvažiuos: Arasimavičius Albertas, Miseliai Antanas, Bronė, Dalia, Vytautas ir Danguolė, Pervezai Jonas, Albina, Algimantas ir Juozas, Stasaičiai Liudas, Marija, Irutė ir Danutė.

Prašome įsidėmėti Argentinos Lietuvių Imigracinio Komiteto adresą:

calle Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As., Argentina

IGNAS PADVALSKIS,
A.L.I.K. pirmininkas

URUGVAJAUS LAIKRAŠČIAI UŽ LIETUVĄ

Sąryšyje su Paryžiuje vykstančia Jungtinių Tautų sesija, Demokratinis Lietuvių Komitetas Urugvajuje paskelbė atsisaukimą į Jungtinių Tautų politinę sąžinę, kad ji neužmerktų akių prieš dangun šaukiantį Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės pamanimo faktą, bet panaudotų visas turimas priemones, kad naikinamai pabaltijo Tautai būtų pagaliau grąžinta jos laisvė ir jos vieta nepriklausomų Jungtinių pasaulio Tautų šeimoje. Atsisaukimą pasirašė Dr. Pr. Sacikauskas, p. Gumbaragis, p. J. Lazdauskas-Toliušis ir p. J. Siaurusevičius. Ligi šiolei šitą atsisaukimą jau paskelbė: "El Diario Español" (1948. 9.30 pirmam puslapy ir stambiom raidėm), "El Diario" (1948. 3.20, 1 psl.), "La Mañana" (1948. 9. 30, 2 psl.), "El Bien Publico" (1948. 9. 29, 3 psl.), "El Plata" (1948. 9. 29, 5 psl.), "El Dia" (1948. 9. 30, 9 psl.).

Visos Mes Vienos Motinos Dukros

Žiaurios antrojo pasaulinio karo pasekmės išblaskė ir mūsų tautą, kaip daugelį kitų, po visą pasaulį. Nemažas skaičius lietuvių surado ir vis dar randa prieglobstį svetingoj Argentinos šaly. Jau plaukiant per Atlantą, o ypač artėjant į naująjį kontinentą, tarp daugelio rūpesčių dėl nežinomos ateities vienas iš pagrindinių ypač mums moterims buvo šis: kaip mus sutiks, kaip į mus žiūrės ten gyvenančios mūsų tautietės, ankstyvesnės išeivės? Sunku buvo tai iš anksto numatyti, nes palyginus mažai žinių iš Argentinos lietuvių gyvenimo prasiskverbavo į Europą, žinių, iš kurių būtų galima susidaryti tinkamą vaizdą apie ten viešpataujančias nuotaikas ir nusi-statymus. Ką gi, galvodavo ne viena iš mūsų, ir tos ankstyvesnės išeivės yra taip pat lietuvės, mūsų tėvynės Lietuvos dukros, mūsų sesės. Bet ir tarp tikrų seserų visai būna, kai jos ilgesnį laiką nesimato, tai artėjant susitikimo valandai, kyta tam tikras susirūpinimas: ar suprasim, ar pažinsim viena kitą? Tačiau, reikia pasakyti, jog tur būt visos iš mūsų patyrė tą pačią malonią staigmeną, susidūrusios su ankstyvesnėm išeivėm: jos parodė mums naujokėms tiek gražaus nuosirdumo, supratimo mūsų padėties, tiek tikros lietuviškos širdies, jog šitas įspūdis niekad neišdils. Kiek sunkių valandų jos praskaidrino savo širdingumu, visad pasiruošusios ištieti pagalbos ranką savo tautietėms, likimo atblošk-toms į šį tolimą pasaulio kampelį. O žinom mes gerai, kokie sunkūs buvo kadaise pirmieji žingsniai Argentinoj šitų mūsų sesučių lietuvių, kiek sveikatos neteko, kol šiaip taip pradėjo gyventi. Neužmirštam mes, pasižiūrėjusios į jų įsigytas nuosavybes, kad tai sunkaus darbo ir ilgo patogumų atsižadėjimo vaisius. Ir dėl to, kad jos pačios gerai pažįsta įsikūrimo vargus, jos ir mus naujai atvykstančios taip supranta ir atjaučia. Nes vargo, gal tik kitos rūšies, ir mes esam pakankamai mačiusios, dar prieš atvykstant į Argentiną. Sunku ir papasakoti, ką reikė gyventi priešų okupuotoj tėvynėj, drebėti nuolat dėl savo artimųjų gyvybės, nakties metu bėgti su mažyčiais vaikais į slėptuves nuo bombų. Paskui, palikus viską, kas per eilę metų nelengvom sąlygom buvo įsigyta — nes ir Lietuvoj veltui nieko nebuvo duodama — ir bėgti per krentančias bombas, per badaujančią Europą, kad tik išgelbėti nuogą gyvybę. O karui pasibaigus — sudužusios viltys sugrįžti į laisvą tėvynę, rūpesčiai, kaip ir kur išbėgti iš tos parako statinės Europos, kad nesulaukus dar baisesnio likimo. Visa tai gerokai pakir-

to ypač mūsų moterų jėgas, sveikata, taip reikalingą įsikūrimui. Atvykom čia prieš laiką pasenusios, pražilusios, išsieikvojusios žiaurioj kovoj už būvį. Tiesą, mes dabar suradom žymiai geriau sutvarkytą Argentinos gyvenimą, negu pirmieji mūsų emigrantai prieš 20 metų, tai vis dėlto mūsų pirmieji žingsniai po visų išgyvenimų nėra lengvesni, kaip tai galėtų atrodyti, paviršutiniškai į viską pažiūrėjus. Tačiau įsigilinus, apvarsčius ir palyginus, prieinam išvados, jog mes visos vienodai esame mačiusios vargo, ar anksčiau atvykusios, ar dabar atvykstančios. Vienodą kiekį ašarų būsim išliejusios, tiek pat naktelių be miego praleidusios. Mūsų likimai yra taip panašūs: išgyvenimai, nors ir skirtingos rūšies, tokie pat sunkūs, jog matome gerai, kaip visa tai mus jungia ir suartina.

Pagaliau turime dabar vieną bendrą didelį skausmą, kuris mus be abejo stipriausiai riša, tai negailestingas likimas mūsų mylimos Lietuvos, kuri yra visų mūsų motulė. Riša mus dar ir viena svarbi pareiga tos motulės atžvilgiu — kuo ilgiausiai išlaikyti mūsų gražiąją kalbą, mūsų įdomius lietuviškus papročius ir dainas, skiepyti tai mūsų augantiems vaikams svetmoj aplinkoj. Geriausiai tai atlikti galime mes moterys, turėdamos daugiau laiko ir progos negu vyrai. Su pasigėrėjimu žiūrim mes dabar atvykusios į ankstyvesnių emigrančių toj srity nuveiktą darbą, į jų pavyzdingas moterų organizacijas, jų kultūrinę veiklą, kuri nežiūrint sunkių gyvenimo sąlygų visad liko gyva. Mums naujai atvykstančioms tai yra gražus pavyzdys ir mes stengsimės neatsilikti nuo jų, o kiek apsipratusias su nauju pasauliu, įsijungti į tą patį darbą. Suprantama, kad iš mūsų, išaugusių ir gyvenusių jau gražiai susitvarkiusioj nepriklausomoj Lietuvoj, daugiau laukiama, daugiau tikimasi ir mes šio pasitikėjimo neapvilsim. Ir taip, ranka į ranką žengsime čia svetimame krašte, nes esame visos tos puikios gintaro ir gražių dainų šalies dukros, visos esam sesės, ar tai prieš 20 metų ar prieš 20 dienų atvykusios, ar pagaliau iš lietuvių tėvų čia gimusios. Ir jei to nepamiršim, niekad tarp mūsų nebus nesusipratimų, o kiekvienas ir gražiausiai sugyvenančioj šeimoj pasitaikęs debesėlis greit išsisklaidys, jei jis bus apšviestas, šiltų saulės spindulių, tai yra, tikro noro ir tvirto pasiryžimo gražiai sugyventi ir būti vienin-goms.

Jadvyga Kuncaitienė.

Reta Proga Prisiminti Tėvyne

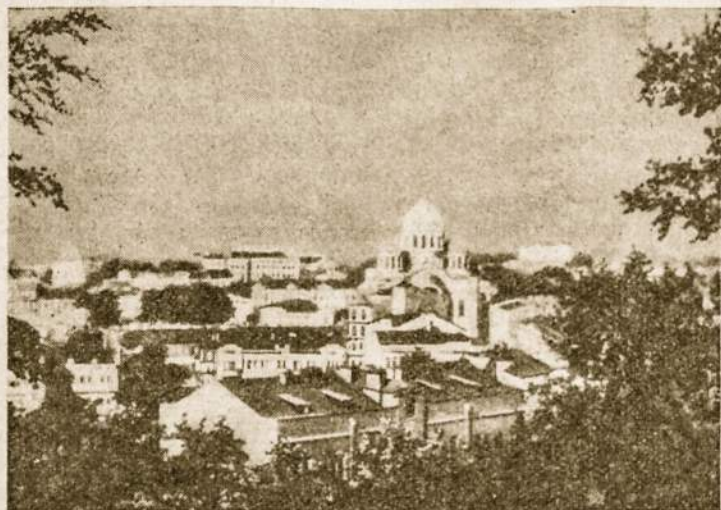
Gauti du nauji spalvoti filmai apie Vilnių ir Lietuvą

Tik ką yra gauti du labai svarbūs spalvoti istoriniai filmai, pagaminti amerikiečių Br. Matuzų - Beleckų. Pirmasis filmas vadinasi "Žygis į Vilnių", o antrasis — "Brangiojoj Tėvyne".

"Žygis į Vilnių"

Tai paskutinis Lietuvos filmas, ištrauktas iš karo gaisruose liepsnojančios Europos. Šiame filme parodomas Vilniaus grįžimas Lietuvai šio paskutinio pasaulinio karo metu.

Perpjovus 19 metų uždarytą kelio barjerą, Lietuvos kariuomenė iškilmingai žygiuoja į senąją Lietuvos sostinę Vilnių. Neapsakomas Vilniaus krašto gyventojų džiaugsmas, matant žygiuojančius pėstininkus, raitelius, dviratininkus, sunkvežimius, šarvuočius ir tankus. Pro Vilnių supančius kalnus, pro žvėryną, per žaliąjį Neris tiltą Lietuvos kariuomenė įžengia į Gedimino pilies ir Aušros Vartų miestą. Minių minios su džiaugsmo ašaromis akyse ir gėlėmis rankose užplūsta gatves ir sveikina su broliais, nuo kurių buvo atskirti jau per 19 metų. Iškilmingos pamaldos Aušros Vartuose. Spidinti stebuklingoji Dievo Motina laimina karius ir minią, tarsi ruošdama ją tai baisiai nelaimi, kuri netrukus užgrius ją iš kruviniųjų Rytų. Pagaliau nuo Aušros Vartų, pro šv. Kazimiero katedrą, kurioje ilsisi Vytauto Didžiojo kaulai, lietuviai žygiuoja į Gedimino pilį. Sugroja trimitai, sustaugia sirenos, sugraudžia kanuolės, suskamba Vilniaus ir visos Lietuvos bažnyčių varpai. Suaidi Lietuvos himnas, ir ant Gedimino bokšto didingai suplevėsuoja Lietuvos vėliava.

"Brangiojoj Tėvyne"

Tai antrasis spalvotas ir garsinis filmas, dar niekad nematytas P. Amerikoje. Jame vaizduojama kelionė iš Amerikos per platųjį Vandenyną į Lietuvą. Kaip nuostabiam sapne prieš žiūrovo akis atsiskleidžia Gimtoji šalis. Banguoja aukso varpos, saulėje svyruoja kmynai ir moja mėlynos rugiagėlės. Linksta šakos nuo išsirpusių vyšnių ir kit. vaisių. Pievos paskendę įvairių žiedų jūroje. Kaip iš dangaus iškritę mėlyni ežerai, gimtieji miestai, kaimai ir sodybos. Lietuvos miškų pasaulis su savo šimtamečiais ažuolais, kvepiančiomis pušimis ir ištisa grybų kariuomene. Pamiškėse ir prie piliakalnių grakštusis Lietuvos jaunimas linksmiasi ir šoka tautiškuose rūbuose. Narsioji Lietuvos

★
Viršuje: Lietuvaitė tėviškės laukuose.

Kairėje: Kauno vaizdas nuo Vytauto kalno.

Dešinėje viršuj: Lietuvos kariuomenė sveikinama Vilniaus gatvėse 1939 m. spalio mėn.

★

kariuomenė, toji Tėvynės meilės mokykla, parodo, kas ji yra ir ką ji gali.

Šie du nauji filmai kartu su kitais jau daugumos matytais Lietuvos filmais bus rodomi šių metų lapkričio 6 d. Lietuvių Salė-

je, Brasil 835, Avellanedoje. Juos rodys L.K.T. "Vytis", p. J. Gilvydžio vadovaujamas. Po filmų bus lietuviškas vakaras ir šokiai. Visiems patariama dalyvauti šitoje vientelėje galimoje "kelionėje" į Lietuvą.

PAUKŠČIŲ KELIAIS IŠ BUENOS AIRES Į NEW YORKĄ

Toks didelis ir toks mažas šis mūsų pasaulis! Seniau kelionė iš Argentinos į Šiaur. Ameriką laivais trukdavo mėnesį ir net du, dabar — aviacijos amžiuje — nereikia nė dviejų dienų.

Buvo jau naktis, kai įlipome į Pan-American NC milžiną. Lyg patogaus traukinio vagonas: ilgas, erdvus, su ventilacijos patobulinimais salionas, kuriame gali patogiai sėdėti 60 keleivių. Kad ir nepirmoji oro kelionė, betki lengvas nerimas širdį kute-no... tiesioginis skrydis 6,000 mylių be nakvynės ir ilgesnio poilsio, skrydis per kontinentus ir vandenynus, per tropikus į šiaurę, šuolis iš pavasario į rudenį — tai vis dėlto ne kasdieninis įvykis tavo gyvenime. Nesąmoningai prisimeni Darių ir Girėną.

Lygiai vienuoliktą valandą sudreba galingi keturi motorai ir pakylame ant Buenos Aires šviesų jūros. Koks vaizdas! Į kurią pusę pažvelgsi, tik žiburiai ir žiburiai iki neapmatomų tolių. Toje šviesų begalybėje žaidžia įvairiaspalvės reklamos, mirga pilnos automobilių avenidos, verda didmiesčio gyvenimas. Bet jau negirdėti jo garso. Kartu nutolsti nuo dulkių ir dūmų.

Lėktuvas dar kartą padaro ratą jaučiamai į aukštį. Didmiesčio šviesų marios jau susiaurėja. Jau matyti jų ir ribos. Iš aukštumos Buenos Aires pa-

našus į ugniakurą. Matai jo gaisrą, bet nejauti to įvairumo, kurio aistrose verda tiek meilės ir neapykantos, tiek nostalgijos ir girto kvaitulio, tiek kilnumo ir niekšingumo...

Kylame dar aukščiau. Esame jau virš La Platos vandenų. Apačią apgaubė tamsa, aukštai žvaigždės darėsi vis šviesesnės, vis gausesnės, vis šaltesnės.

Prisiminė viena naktis Cordobos kalnuose, Argentinos gilumoje. Tada buvo prieš Kalėdas, šilta vasaros naktis. Ėjau vienas kalnų keliu. Skraidė šv. Jono vabalėliai. Slėniuose jų buvo tiek daug, fosforinėmis švieselėmis jie taip nuostabiai mirgėjo, kad turėjai iliuziją patekęs į pasakų pasaulį, kur žaidė, mylėjosi ir dūzgė tūkstančiai gyvų liepsnelių. Jau- tei tada žemės šilumą, jos alsavimą, jos kvapą.

Dabar darėsi vis šalčiau. Rugpiučio pabaiga australinė žemės pusė dar tik perėjimas žiemos į pavasarį. Keleiviai vilki šiltai, tačiau visai protingai jiems pasiūloma kojas apsikloti vilnonėmis skaromis. Leidžiama nusiimti diržus, kuriais privaloma prisitvirtinti kiekvieną kartą lėktuvų pakylanč ir nusileidžiant. Tais atvejais draudžiama rūkyti ir židėti. Dauguma keleivių stipraus aukštumų oro įtraukę, ėmė saldžiai snausti.

★

Artėjome prie Rio de Janeiro, kaip sakoma, gražiausio miesto pasaulyje. Kalnų sritis, todėl lėktuvas skrodžia labai aukštai. Nuo okeano pusės saulėtekio prošvaisiai švelniai klojasi ant lengvų debesėlių. Dabar žemę nuo mūsų akių dengia violetinės miglos. Saulei tekant jos daros baltai rausvos, o jai kiek pakikis — nuostabiai baltos, sniego ir aukso spindėjimas.

Išpūdingas saulėtekis kalnuose, bet dar nuostabesnis jis virš debesų. Koks rožinių erdvių vaiskumas, kokia spalvų ir didžiosios ramybės muzika! Lėktuvas turi laipsniškai leistis. Apsirasojęs tik nerė į karališką debesukų patalą, kai čia pat pamatė mėlyną Rio įlanką ir kalnus, o tarp jų pasiskleidžiusią Brazilijos sostinę. Ryškiai išsiskiria šaunioji pasaulio milijonierių alėja — Avenida Atlantica. Viską dominuoja Kristaus statula. Prie pat įlankos ant 700 metrų aukštumos smailios uolos iškilusi, Kristaus marmurinė figūra tarsi šaukia, sutinka ir globoja. Panašu į New Yorko priepilaukos Laisvės statulą.

Rio aerodrome radome jau pilną pavasarį. Dar ankstyvas rytas, o taip šilta, kad ir švarkus noriai nusivilktum. Darbininkai vaikščioja pusnuogiai. Ši vieta vadinama karine sritimi. Greta Brazilijos juodukų, kaip įprasta, gumą kramtydami sakinėjosi ir jankių sargybiniai. Mūsų viešėjimas čia buvo apribotas tik papusryčiavimu ir aerodrome pastovėjimu. Po poros valandų vėl skiriamės su žeme, vėl aukštytyn ir tolyn.

Prasideda pati laukiškiausia kelionė. Turime skristi visą dieną, ir tik vakare nusileisime pietauti Amazonės žiočių miestuke Belem arba Para. Tik daliai Brazilijos perskristi reikalinga 10 valandų, lekiant beveik 500 kilometrų per valandą... Ši sritis yra jau ekvatorinė. Nekur nesimato nei miestų, nei kaimų, nei mažiausio judėjimo. Kavinės spalvos kalnai, tamsūs, kaip šuliniai, tarpekiai, tuščios daubos, kur ne kur vingiuoja apeliai. Atsirado ir oro duobių. Kartais lėktuvas, kuris šiaip jau, atrodo, riedėtų tiesiausia autostrada, tik niurkt žemyn. Širdį pakutena toks jausmas, lyg rogutėmis leistumeis nuo staigios slidžios pakriaušės. Kai kas neramiai dairosi, kai kas pabąla. Kai kurios keleivės nervingai žegnojasi. Tos tai jau tikriausiai argentinietės ar brazilietės.

Oro duobių vengdamas lėktuvas riečia vis aukščiau. Patenkame vėl virš debesų. Šį kartą jie lieka žemai. Jau nesimato žemės bedugnių. Po ramis liūliuoja tarsi vatos kalnai. Jų skaidrumas akinantis. O aplink ir aukštai tik krištolinis mėlynumas, auksinių spindulių pluoštai — begalinis šviesos okeanas. Štai akiračio tolumoje baltutėliai debesys iškyla fantastiškais kalnais. Štai lyg užkerėta pilis su neregėtais bokštais. Štai milžiniškas burinis laivas vaivorykštės kaspiniu persijuosęs. Mūsų plieninis paukštis, išdidžiai uždamas, kartais smogia tiesiai į tų kalnų, tų pilių, tų laivų užburimą ramybę. Tada jis susiūbuoja, apsiprausia ir leidžia keleivių akims atsigausti nuo per stiprios šviesos.

Skrendame tarp 4-5 tūkstančių metrų aukštybėje.

Ilgėnis buvimas tokiaime aukštyje ir stulbinančioje žydrinėje žmogų ima savotiškai veikti. Savijauta švelnėja. Vaizduotė lakesnė. Pradedi užsimiršti. Miela pasvajoti. Aiškiau kaip kada nors gali nujausti amžinosios šviesos, ramybės, gerumo ir grožio viešpatiją. Gal niekur kitur taip, kaip toli nuo žemės, anapus debesų ir arčiau saulės imi pergyventi gamtos grožio ryšį su doriniu grožiu... kartu ir norą būti šviesos vaiku, Apaštalo žodžiais tariant. Arba kaip poetas dainuoja apie sakalus:

Ir tarė margieji: negrįšim į žemę,
Kol josios pakalnės ir kalnai aptemę.
Sapnai ir šešėliai padangėje mums
Šviesiųjų į saulę kelių nebedrums.

Bet jau tokia žmogaus širdis. Būdamas prie žemės ji ilgisi žvaigždžių, pakilusi nuo jos — vėl pasigenda tos nuodėmingos ir gerosios motinos, kurios sultimis persisunkusi jo prigimtis. Žemė ir žmonės!... Prisimeni jų gerus veidus ir gerus žodžius, kuriuos linkėjo dar sugrįžti.

★

Arčiau Amazonės skrendame gana žemai. Gamtovaizdis pasikeitė. Vietoj skurdžių tyrų dabar matome amžinai žalias džiungles. Kiek akys apmato, begaliniai plotai lapuočių miškų. Net galima įmatyti jų lapų formas. Daiktais žydi nematyti dideli raudoni žiedai. Medžiai susipynę į neišbrendamus tankumynus. Tai visokių paukščių, žvėrių ir šliužų rojus, kurio dar tik pakraščius palietė baltojo žmogaus koja. Tačiau technika vis daugiau nugali.

Motorų drebinas ūžimas išbaido paukščių būrius, gal nemažiau nugašindamas ir nabages bezdžiones. Nelabai jauku įsivaizduoti, kas būtų, jei nelaimė priverstų nusileisti į šiuos neišbrendamus miškus... Bet mes nusileidžiame visai patogiam Belem aerodrome. Pats žemės pusiaujis. Čia giedra, čia iš kiekvieno debesėlio palyja. Visas oras persisunkęs drėgnu tvankumu. Tik šešta valanda vakaro, o jau smūlydis. Ir taip visados. Čia visados vienodo ilgumo dienos ir naktys.

Panamerican restorane pietūs. Iš plačios verandos galime matyti, kaip melancholiškai saulė leidžiasi už miškų, ir tamsūs didžiulės upės vandenys nusidažo kruvinai. Upė Para, Amazonės intakas. Upių ir miškų siaubingas platumas visą apylinkę čia pripildo laukiniu ilgėsiu. Patarnautojai ne tik juodi, bet sudžiūvę ir smulkūs kaip šiaudai. Neduok, Dieve, gyventi tokioje pirtyje!

Temstant Atlanto pakraščiu keliaujame britų salos Trinidad kryptimi. Vis stipriau slegia nuovargis ir snaučylis. Tą karštą naktį nusileidimai Port of Spain uoste ir Puerto Rico San Juan mieste atrodė neaiškūs, kaip sapne. Ir kai antrą kelionės dieną aštuonias valandas be nusileidimo skridome nuo Puerto Rico į New Yorką, niekas daugiau nerūpėjo, kaip tik kuo kreičiausiai iš žalių Atlanto vandenų pamatyti Manhattan dangoraižius ir Laisvės statulą. Ją išvydome trečią valandą po pietų, lygiai po 40 valandų kelionės gervių takais.

K. Čibiras

Žydo vežimu J. DULTIS ir ARGENTINA

Buvo 1912 metai. Lietuvoje viešpatavo rusų žandarai ir bruko jaunus vyrus į Caro kariuomenę. Man ką tik buvo sukakę 21 metai, ir aš atsargiai dairiausi progos pasprukti į užsienį. Turėjau tada neblogą darbą Miežiškiuose prie Panevėžio ir jau buvau spėjęs susitaupyti kelionei pusantro šimto rublių.

Konsulatų Lietuvoje tada nebuvo. Jų darbą nė kiek neblogiau atlikdavo slapti agentai ir šmugelninkai žydai. Susiderėjau su žydėliais iš Šeduvos. Sutartą dieną Panevėžyje pas Mauškę susirinkome būrelis jaunų vyrų ir moterų ir žydų arkliais išgirgždėjome į Klaipėdos krašto pasienį.

Važiavome dvejuose vežimuose. Pirmajame buvo apie 10 jaunų vyrų, o antrajame moterys. Kadangi visi vyrai pirmajame vežime netilpo, tai piktas likimas man lėmė važiuoti su moterim. Temstant apdengė mus žydelis maišais ir veža, tarsi kaimuose supirkinėtus skudurus.

Prie Skaudvilės staiga mus apsupo kazokai, ir girdim, kaip vienas jų klausia rusiškai:

—Ką veži, žyde? Rekrūtus?

—Ui, Moške, forverts, forverts! (Pirmyn, pirmyn!) — šūktelėjo mūsų "konsulas" pirmojo vežimo vežėjui ir rangosi iš ratų.

Mūsų ir blusos apmirė. "Baigsis čia tavo Amerika, Joneli", pagalvoju sau. Girdėjau, kaip vyrų vežimo arkliai gavo po gerą botagą ir zovada nirdardėjo pasienio link.

—Kto ty takoj: Kas čia toks? — keikiasi kazokas, užgriebęs kažkieno koją po maišais.

Supratau, kad laukti nebuvo ko. Šokau su visais maišais iš žydo vežimo ir kaip išgąsdintas zuikis dūmiau per laukus. Pribėgęs kažkokį tvartą, prikritau prie žemės ir apsidairiau, ar niekas neatsiveja. Nors nieko įtartino negalėjau įžiūrėti, bet vistiek, atgavęs kvapą, vėl pasileidau tolyn, kaip man atrodė, pasienio link. Pakeliui pasipainiojo kažkoks upelis. Kaip medžiojama stirna maniau vienu įsibėgėjimu jį peršokti, tačiau dvasia stipri, bet kūnas silpnas: pūkstelėjau ties kitu krantu į vandenį ir gerokai išsimurgdžiau dumblinam vandenyje.

Naktį praleidau kažkokiam alksnyne. Išsigrėžęs "amerikoniškąsias" kelnes, paryčią išėjau į kažkokį kelią ir stoviu, kaip tas asilas tarp dviejų ėdžių: nežinau nė kur aš esu, nė į kurią pusę man eiti? Mano laimei sutikau protingą ūkininką, kuris iš mano drabužių ir nuolatinio dairymosi tuojuo pažino, kad nesu vietinis ir kažko ieškau. Sužinojęs

mano padarius norus, jis parsivedė mane į savo ūkį, perrengė vietiniais drabužiais ir davė duonos.

Kitą dieną nuvykau su savo naujuoju globėju į Tauragę. Buvo turgus. Susitikau kazokų išvaikytus bendrakeleivius, ir mes visi susitarėme su naujais pasienio agentais lietuviais. Sugražinęs gerajam ūkininkui paskolintuosius drabužius ir dar pridėjęs vieną rublį už suteiktą pagalbą, sėdau į paruoštą vežimą ir drauge su kitais išvažiavome pasienio kryptimi. Vėl važiavome dviem vežimais, viso apie 30 vyrų ir moterų. Ant sienos mus pasitiko du papirkti kazokai, kurie nuo kiekvieno keleivio gavo po 20 kapeikų.

Laimingai pereję sieną, susirinkome pas ūkininką jau Klaipėdos krašte. Atėjo pasilinksinti ir tie du kazokai. Gerai įkaušę, jie grįžo į savo pusę dainuodami ir susikabinę.

Tolimesnė kelionė jau buvo tik juokai. Iš Smalininkų traukinį atvažiavome į Tilžę, kur be didelio vargo už 120 rublių nusipirkau bilietus traukiniui ir laivui iki pat Buenos Aires. Dauguma važiavo į Šiaurės Ameriką, du į Montevideo ir tik aš vienas su 2—3 ruskeliais į Buenos Aires. Pasirinkau Argentiną todėl, kad turėjau vieno pažįstamo adresą ir betu būtu girdėjęs, kad tenai esą neblogiausia.

Iš Tilžės per Berlyną atvažiavau į Bremeną, kur sėdau į laivą su 30 aukšinių rublių kelnėse. Vieną naktį, išėjęs valandelei iš bendro miegamojo, sugrįžęs jau neberadau kelnėse savo rublių, kuriuos dėl didesnio saugumo veltui buvau pakišęs po savo lovos matracą. Nusiminięs atguliau tamsoje ant savo lovos ir galvoju, ką daryti? Klausau sulaikydamas kvapą, ar kas iš aplinkinių nemiega... Visi kvėpuoja lygiai, tik vienas ruskelis tyliai tyliai atsidūsta. Toj pačioj akimirkoj aš jau buvau prie jo lovos ir pareikalavau rusiškai:

—Tamsta paėmei mano pinigus! Leisk pakrėsti!

Visi subruzdą. Kažkas uždegė šviesą. Nieko nelaukdamas ėmiau krėsti sumišusį rusą ir tuojuo pastebėjau, kad vieną ranką laiko stipriai sugniaužęs. Atgniauziu — rugi mano rubliai!

Vagilį palaikė vieną parą uždarytą ir paleido, nes nesutikau pasirašyti, kad jis man tikrai buvo pavogęs pinigus.

Kelionė laivu tęsėsi 31 dieną, ir mes pagaliau pasickėme Buenos Aires. Buvo čia tada ankstybas pavasaris. Pilnas geriausių vilčių sėdau į traukinį ir išvažiavau į Santiago del Estero provinciją, kur turėjau pažįstamo lietuvio adresą. Už traukinį mokėti nereikėjo, nes imigrantus tada dar veltui nu-

Politikos Apžvalga

Benešo mirtis. Rugsėjo 3 d. 18.15 val. mirė buvęs Čekoslovakijos respublikos prezidentas Eduardas Benešas, sulaukęs 65 m. amžiaus. Norėdamas išvengti naujos susovietintos konstitucijos pasirašymo, Benešas jau prieš tris mėnesius buvo atsistatydinęs iš Čekoslovakijos prezidento pareigų ir baigė savo gyvenimą didžiai prislėgtoje nuotakoje dėl savo tėvynės likimo.

Bernadotte nužudymas. Antrasis savo skaudumu praėjusio mėnesio politinis įvykis buvo žydų ir arabų taikintojo Palestinoje grafo Folke Bernadotte nužudymas. Rugsėjo 17 d., važiuojant per Katamón kaimą, esantį netoli Jeruzalės, taikintojo mašiną sustabdė ginkluotas žydų slaptosios teroro organizacijos "Stern" automobilis, iš kurio iššokę du teroristai priėjo prie grafo automobilio ir automato šūviais visai iš arti nušovė Folke Bernadotte su jį lydėjusiu prancūzų pulkininku Serot. Bernadotte buvo artimas Švedijos karaliaus giminaitis ir Tarpautinio Švedijos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas, 1945 m. balandžio 24 d. tarpininkavęs tarp Himmlerio ir Jungtinių Tautų Vokietijos kapituliacijos išvakarėse. Izraelijos vyriausybė uždraudė visas terorines žydų organizacijas Palestinoje, o rugsėjo gale suėmė ir vieną iš pačių svarbiausių "Stern" bandos vadovų, Lenkijos žydą Nataną Frydmaną Jellin. Spūmtųjų banditų pareiškimu Bernadotte pa-

laikęs anglų globojamų arabų pusę ir todėl buvo nužudytas.

Nutrūko Maskvos derybos. Rugsėjo 2 d. prasidėjusios derybos tarp Stalino-Molotovo ir J. A. Valstybių, Anglijos, Prancūzijos ambasadorių dėl Berlyno blokados panaikinimo galutinai nutrūko. Beveik du mėnesius trukusiose derybose Vakarų demokratai pagaliau įsitikino, kad su Sovietais susitarti neįmanoma. Paskelbdami slaptų Maskvos derybų dokumentus, kurie akivaizdžiai parodo, kaip Sovietai viena susitaria, o kita vykdo, Vakarų demokratijų diplomatai išreiškė abejojimą, ar iš viso, pagal Marx'o — Lenino mokslą, Sovietams galima sudarinėti įpareigojančias sutartis su nekomunistinėmis valstybėmis?

Susirinko trečioji Jungtinių Tautų pilnatis sesija. Esant šitaip įtemptai tarptautinei padėčiai, rugsėjo 21 d. prasidėjo trečioji 58 Jungtinių Tautų pilnatis santaryba Chaillot rūmose, Paryžiuje. Dar prieš sesijos atidarymą J. A. Valstybių, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai turėjo savo slaptą posėdį, kuriame nutarė pasiūsti Sovietams griežtą notą, reikalaujančią aiškiai pasisakyti taip ar ne Berlyno blokados panaikinimo klausimu. Gavę neigiamą Sovietų atsakymą, jie apskundė Sovietų Sąjungą, kad ji savo Berlyno blokada gresianti pasaulio taikai. Vakarų diplomatų pareiškimu, šitas skun-

gabendavo į bet kurią Argentinos vietą pagal kiekvieno turimą adresą.

Išlipan El Ampa stotyje su mažučiu lagaminėliu rankoje ir dairausi, kur čia pasukus? Mane apstojo vietiniai "juodžiai" ir visoki varinės spalvos indėnai, kurių visas būrys ergeliavo, susirinkęs pasižiūrėti gaidžių peštynių. Vieni ėjo lažybų, kiti gėrė vyną ir garsiai ginčijosi, kaip žydai iškaljoje. Vienas priėjęs ir man pasiūlė vyno, bet aš bijau ir paragauti. Rodau išsiėmęs savo pažįstamo lietuvio adresą. Navykęs į nurodytą vietą, nieko nerandu, nes mano pažįstamo jau seniai išsikelta į kitą vietą.

Užeinu į tartoką. Sutinku kažkokį austrą, mokantį rusiškai, kuris mane pristatė darbdaviui. Susideru važiuoti į mišką knobų skusti.

Ryto metą išvažiuoju su būriu vietinių "juodžių" į mišką. Važiuojame jaučiais. Man jų draugystė atrodo nelabai patikima, ir aš pakeliui gerai įsidėmiu pravažiuojamas vietas, kad reikalui esant galėčiau sugrįžti.

Atvykę į nurodytą vietą, pradėjome darbą. Mano kirvis taip nežmoniškai atšipęs, kad tinka tik plento akmenims skaldyti, bet ne medžiams kapoti. O jau tas jų valgis tai tikrai nežmoniškas: mėsa pušiau žalia, o kukurūzinė duona taip sudžiūvusi, kaip išspaustų sėmenų kalociai: mirkai mirkai vandenyje, ir vistiek neįkandū.

Niekam nieko nesakęs, pasiėmiau austro dovanotą didelį peilį ir apsidairęs, ar niekas nemato, patraukiau atgal į miestelio pusę. Beeinant visai sutemo, ir man teko pasirūpinti nakvyne. Prisinešiau šakų, pasitaisiau guolį ir kaip galėdamas apsitvėriau jį iš visų pusių šakomis, kad koks žvėris visai iš netyčių bemiegančio neužkluptų.

Grįžęs į miestelį, gavau darbo vokiečių bendrovėje "Sisten Roque" prie šulinių gręžimo. Teko kūrėti garinio motoro krosnį. Po trijų mėnesių persikėliau į Córdoba provinciją, kur dirbau tą patį darbą ligi 1914 metų Didžiojo karo pradžios. Tada vokiečių firmos visus Rusijos piliečius atleido iš darbo, ir aš nutariau grįžti į Buenos Aires naujos laimės ieškoti.

Su 1000 pezų kišenėje grįžau į Buenos Aires. Sušelpiau keletą tautiečių, kurie buvo neseniai atvažiavę ir jau kuris laikas veltai ieškojo kokio nors darbo. Pats netrukus gavau darbo prie Puerto Nuevo. 17 metrų gilumoje kalėm medinius stulpus į žemę. Darbas buvo pavojingas: dažnai užliedavo vanduo, užgriūdavo žemės arba šiaip kokia nelaimė su įvairiomis mašinomis atsitikdavo.

Išdirbęs prie uosto statybos vieną mėnesį ir gavęs 150 pezų, nusprendžiau pasieškoti kitokio darbo. Buvau priimtas į vilnų plovimo ir rūšiavimo fabriką "La Nera Argentina", kur jau 34 metai kaip dirbu.

das reiškia visišką galą buvusios jų sąjungos su SSSR.

Tokiu būdu šioji Jungtinių Tautų pilnaties santaryba, šalia kitų daugiau ar mažiau painių klausimų, turės spręsti tris labai pavojingus dalykus: tai atominį ginklų kontrolę, Berlyno blokadą ir Palestinos padalinimo klausimą.

Pirmojo klausimo svarstymuose SSSR delegacijos pirmininkas Andrius Višinskis davė suprasti, kad Sovietai taip pat moką gaminti atominės bombas, ir siūlė sunaikinti atominius ginklus bei trečdaliu sumažinti visų rūšių apsiginklavimą. Bet Vakarų valstybės atmetė šituos Sovietų pasiūlymus, nes kolei Sovietų Sąjunga yra atsiribojusi jokiai kontrolei nepreinama geležine uždanga, tolei atominį ginklų sunaikinimas ir bet koks kitas rusiginlavimas palieštų visas kitas pasaulio valstybes, išskyrus nesukontroliuojamą Sovietų Sąjungą.

Dėl Berlyno blokados jau užvirė karšti ginčai, iš kurių matyti, kad nieko gera neišeis. Kitų valstybių delegatai nežinojo, ar stebėtis ar juoktis iš A. Višinskio bolševikiškos iškalbos, kai šis karštai įrodinėjo, kad jokios Berlyno blokados iš viso nėra ir kad tai esąs juokingai begėdiškas J. A. Valstybių ir jos pakalikų išmislas. Nežiūrint to, spalį 5 d. 9 balsais prieš 2 (tik Rusija su Ukraina balsavo prieš) Jungtinių Tautų Saugumo Taryba nutarė svarstyti Berlyno blokados klausimą. Tada Višinskis su Manuilskiū pareiškė, kad Rusija ir Ukraina nedalyvaus šito klausimo svarstyme ir sprendime. Vakariečiai laukia SSSR veto prieš Berlyno blokados sprendimą, kurį padarys J. T. Saugumo Taryba. Tada jie kreiptųsi betarpiškai į Jungtines Tautas, kur veto teisė negalioja. Jie pasitenkintų propagandiniu laimėjimu, visoms Jungtinėms Tautoms viešai pasmerkiant taikiai pavojingą Sovietų politiką.

Krimo pasitarimai. Viena diena vėliau, būtent rugsėjo 22 d., Stalinas atidarė savąją "Jungtinių Tautų" santarybą Soči vasarvietėje Krime. Šioje Kremliaus pajungtų tautų konferencijoje, be kitų, dalyvavo Čekoslovakijos prezidentas K. Gottwald, Bulgarijos ministrų pirmininkas A. Dimitrov ir Rumunijos užsienių reikalų ministrė A. Paiker. Manoma, kad pasitarimuose buvo paliestas komunistų partijos valymas ir Sovietų diktatūros pagriežtinimas įvairiuose kraštuose.

Įtempimas auga. Tuo tarpu bendras tarptautinis įtempimas nesulaikomai auga. Rugsėjo 30 d. sovietai įsiveržė į amerikiečių zoną Berlyne ir apšaudė jų policiją. Oro koridoriuose, kuriais J. A. Valstybės ir D. Britanija aprūpina maistu ir kitais reikalingaisiais dalykais pustrėčio milijono barlyniečių, sovietai pradėjo įvairius trukdymo manevrus, kovos lėktuvais pavojingai prisiartindami prie sunkiai pakrautų sąjungininkų transporto lėktuvų arba įsenuodami jų puolinius smingamaisiais naikintuvais ir t. t. Rugsėjo 30 d. Prancūzijos komunistų partija paskelbė labai reikšmingą atsisaukimą, kad ji pasipriešins Vakarų kapitalistų ruošiamam karui, kurio Prancūzija nenorinti ir kuriame niekada nedalyvau-

sianti. Komunistų kurstomi streikai Prancūzijoje ir Italijoje greitai plečiasi, grėsdami pasidaryti visuotiniais.

Iš kitos pusės, Anglija jau pradėjo vykdyti milžinišką ginklavimosi planą, rekrutuoja savanorius ir yra pasirengusi kiekvienu momentu sumobilizuoti pustrėčio milijono vyrų. J. A. Valstybių ginklavimosi mašina jau pradėjo sukstis, vis labiau nustelbdama taikos gyvenimo reikmenų gamybą. Rugsėjo 29 d. D. Britanijos štabo viršininkas feldmaršalas lordas Montgomery tapo paskirtas vyriausiuoju D. Britanijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos ir Luksemburgo Jungtinės Gynybos Tarybos vadu. Spalį 1 d. Paryžiuje prasidėjo slaptos derybos dėl karinės sąjungos sudarymo tarp J. A. Valstybių, Kanados, D. Britanijos, Belgijos, Olandijos ir Luksemburgo. Ši karo sąjunga galiosianti 25 metus ir prie jos prisidėsiančios taip pat ir Skandinavijos valstybės. Ispanija atnaujino savitarpio pagalbos ir nepuolimo sutartį su Portugalija. J. A. Valstybių senatorius Gurney veda derybas su gen. Franco dėl Ispanijos įjungimo į Vakarų demokratinių valstybių frontą. Sąryšy su tuo Ispanijoje jau paskelbti demokratiniai savivaldybių rinkimai, kurie įvyks tarp lapkričio pabaigos ir gruodžio pradžios.

Spalį 6 d. J. A. Valstybės pradėjo didelius visu ginklo rūšių manevrus, kuriuose laivynas vartoja tikruosius karo šovinius. Visas sujaudino žinia, kad prezidentas Truman staiga iškvietė gen. Marshall spalį 9 d. grįžti iš Paryžiaus į Washingtoną nepaprastai įsitempusiai tarptautinei padėčiai aptarti.

Spalį 4 d. SSSR suvaržė visų šalių diplomatų judėjimą Sovietų Sąjungoje, apribodama jį tik vienu Maskvos miestu. Spalį 4 d. iš Zuerich'o pasiekė gandai, kad valdinė šveicarų meteorologijos stotis tam tikrais aparatais sugavo autominių bombų sproginimo sukeltus virpėjimus, einančius iš Sovietų Sąjungos teritorijų.

Ar sprogos iš pavojingai įtempta tarptautinė padėtis, netolima ateitis turėtų parodyti. P. B.

U Ž U O J A U T O S

Gerbiama lietuvių parapijos kleboną kun. Kazimierą Vengrą M. I. C., jo brangiam tėveliui mirus, užjaučia

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje

Gerbiamam mūsų klebonui kun. Kazimierui Vengrui M. I. C., rugsėjo 26 d. netekusiam savo mylimojo tėvelio š. Amerikoje, gilia užuojautą reiškia:

Argentinos Lietuvių Imigracinis Komitetas Šventos Cecelijos Choras

Lietuviškoji Radio Valandėlė "Ecos de Lithuania"

Argentinos Lietuvių Katalikų Vyrų Draugija

Labdaros Draugija

"Birutės" Draugija

Argentinos Lietuvių Jaunimo Draugija

Argentinos Lietuvių Jaunimas "Vyčiai"

LIETUVOS AIDAI

Du partizanai prasiveržia pro geležinę uždangą. Šią vasarą iš Lietuvos į Vakarų Vokietiją atvyko du lietuviai partizanai su ypatingu pranešimu vadovaujantiems sluogsniams. Apie jų drąsią ir visokiausių nuotykių pilną kelionę, kurios metu jų trys draugai žuvo ir vienas liko Lenkijoje sunkiai sužeistas, papasakosime kitą kartą. Čia tepasitenkinsime svarbesnėmis žiniomis, kurias atnešė šitie jauni didvyriai iš pavergtos Tėvynės.

Tautos naikinimas. Ligi šiolei bolševikai ištrėmė į tolimąjį Sibirą apie 120.000 lietuvių, kurie yra pasmerkti lėtai bado, šalčio ir priverstinųjų darbų mirčiai. Bet ir pačioje Lietuvoje vyksta nuolatinis gyventojų naikinimas kalėjimuose, miškuose ir pakele. Gyventojų prieauglis, kuris laisvoje Lietuvoje per metus siekdavo iki 30.000, dabar yra beveik visai sustojęs. Mat dauguma vyrų yra arba išvežti arba paimti į raudonąją (sovietų) ir "žaliąją" (partizanų) armijas. Neigiamai atsiliepia gimimų skaičiui ir didelis netikrumas dėl rytojaus, kuris kankina ne tik pavergtuosius ir persekiojamuosius, bet taip pat ir pavergėjus. Į ištremtųjų ir išžudytųjų vietą vis daugiau atsiranda atėjūnų iš Azijos ir Rusijos gilumos.

Jų tarpe yra ir apie 25.000 iš sovietų atvykusių žydų, kurie visais būdais smelkiasi į valdines vietas. Dauguma atėjūnų gauna lietuviškas pavardes ir užima vadovaujamas vietas kaip patikimi asmenys pramonėje, įvairiose tarnybose ir vykdomuosiuose komitetuose. Partizanų neglostomi, šitie atsigrūdėliai vengia kaimų ir paprastai spiečiasi miestuose.

Ūkininkai apleidžia ūkius. Už kiekvieną turimą arklį, karvę, ožką ar avį reikia mokėti "pagalvinį" mokesį. Karvių pienas ir vištų kiaušiniai turi būti pristatomi valdžiai. Kiekvienas stengiasi ko mažiausiai turėti dirbamos žemės, kad mažiau tektų neišbrendamų pylių ir mokesčių mokėti. Karo sudeginti trobesiai neatstatomi, ištisi žemės plotai dirvonuoja nedirbami. Negalintieji išsimokėti ūkininkai tremiami arba varomi į valstybinius dvarus baudžiamos eiti.

Katalikų bažnyčios padėtis. Sugriautos bažnyčios, kurių yra gana daug, neatstatomos. Likusios bažnyčios yra apdėtos milžiniškas mokesčiais. Pažymėtina, kad dar nė viena bažnyčia nėra buvusi uždaryta dėl mokesčių nesumokėjimo, nes tikintieji, nors ir patys neapsakomai skursdami, iš paskutiniųjų moka mokesčius. Bažnyčios visuomet perpildytos. Kunigų labai trūksta, nes jaunesnieji ir veiklesnieji arba išvežti, arba sėdi kalėjimuose. Visoje Lietuvoje teliko vienas vyskupas Kazimieras Paltarokas. Vilniaus arkivyskupas M. Reinys dingo be žinios. Buvęs Vilniaus arkivyskupas lenkas Jalbžikowski valdo lenkiškąją Vilniaus arkivyskupijos dalį ir gyvena Balso togėje, Lenkijoje. Kadangi jis yra jau labai senas, tai šv. Tėvas paskyrė jam pagalbininką (be įpėdinystės teisių) taip pat lenką vyskupą Szuszinski, kuris taip pat gyvena Lenkijoje. Todėl kai kurių

laikraščių pareikšti nepasitenkinimai, esą Vatikanas paskyrė naują Vilniaus vyskupą lenką, neturi pagrindą: argi šv. Sostas galėjo senam arkiv. Jalbžikowskiui paskirti pagalbininką lietuvi, gyvenantį Lenkijoje?

Laukia vergijos galo. Per radiją ir pogrindinę spaudą lietuviai su dideliu įtempimu seka pasaulio įvykius ir laukia vergijos galo. Visoje Lietuvoje negirdėti dainos, nematyti besijuokiančio. Visur įtempta kovos nuotaika ir vienas pasiryžimas: ištvirti bet kokia kaina iki neišmuš išlaisvinimo valanda.

Partizanų veikla. Partizanai yra persiorganizavę ir išlaiko visišką slaptumą. Centrinė partizanų vadovybė yra žinoma tik tiems, kuriems yra būtina žinoti. Būna ir judų, nors jų skaičius dabar nesudaro gėdos lietuvių tautai. Pvz. vienas Lietuvos karo mokyklą baigęs karininkas išdavė 40 asmenų, kurių dauguma buvo sušaudyti. Pirmasis partizanų uždavinys yra palengvinti naštą persekiojamiems ūkininkams ir darbininkams. Visai nepolitikuodami, ar rytoj bus karas ar ne, jie kovoja dėl šios dienos, nes norint rytdieną pasiekti, reikia pergyventi šią dieną. Kitas partizanų uždavinys — pasipriešinti kruvinam bolševikų terorui. Nevisose vietose sovietų teroras vienodas. Pvz. Marijampolės apskrityje buvo susidariusi labai žiauri sovietinė valdžia. Partizanai nusprendė ją sunaikinti. Tam tikslui vienas partizanas susižiedavo su vietine komunistų veikėja. Vieną gražią dieną įvyksta tragiškos sužadėtuovės, į kurias pakviečiami svarbiausieji apskrities viešpačiai. Jie susirenka, bet nesulaukia sužadėtinio. Pagaliau šis atsiranda ir linksmas šokinėja apie savo sužadėtinę. Bet vietos saugumo viršininkas pastebi kad sužadėtinio kelnės lyg per plačios, lyg kažko prikimštos. Jis pasikviečia savo pavačiuotoją į priėmimą pasitarti. Susitaria sužadėtinį suimti. Jų pasikalbėjimą nugirdęs sužadėtinio bičiulis, taip pat partizanas, staiga įsibrauna į svetainę ir taikliais šūviais iškloja 9 apskrities viešpačius. Tai pastebėjusi, sužadėtinė išsitraukia, iš rankinuko revolverį ir iššauja, bet dėl susijaudinimo tepataiko į savo draugę komunistę.

Partizanai turi pastovius šaltinius, iš kurių gauna įvairiausių ginklų ir šaudmenų. Būdami giliai tikintys ir dorovingi, jie puikiai išlaiko žiaurios gyvenimo egzaminus. Žinodami, kad tik neištižusi tauta gali ištvirti tokiose baisiose gyvenimo sąlygose, jie stengiasi palaikyti ir dorinį tautiečių atsparumą. Pvz. pastaruoju metu kai kurios moterys susideda su sovietiniais pareigūnais, kuriems per neatsargumą kartais papasakoja lietuviams pražūtingų dalykų. Todėl partizanai griežtai kovoja prieš tokį "suar-tėjimą" visomis turimomis priemonėmis. Pirmą kartą joms pakaušyje iškerpa plaukų kuokštą, antrą kartą kaktoje įspaudžia neišdildomą penkiakampę žvaigždę. Šiai priemonei negelbstint, pavartoja pačias griežiausias bausmes.

Andriaus Kuprevičiaus Koncertas Kordoboje

A. KUPREVIČIUS

Š. m. rugsėjo 18 d. Kordobos Rivera Indarte teatro salėje koncertavo mūsų jaunas, talentingas pianistas Andrius Kuprevičius. Rinktinei Kordobos muzikos mėgėjų publikai jis nepaprastu virtuozizmu pademonstravo gražią ir turtingą programą, šalia Mozarto, Schumanno, Debussy ir Chopino kūrinų, paskambindamas M. K. Čiurlionio "Tris preliūdas" ir Tallat Kelpšos "Pasaką".

Vietos muzikos žinovai ir visa publika koncertu buvo sužavėta, ovacijomis priversdama pianistą bisuoti.

P-lė Br. Motiejūnaitė, Kordobos 6-jo Susivienijimo skyriaus vardu, koncertui pasibaigus įteikė pianistui gražią puokštę gėlių.

S.

UŽUOJAUTOS

Kviesdama savo nares ir prijauciančias spalį 31 d. dalyvauti šv. mišiose ir priimti šv. Komuniją už a. a. mūsų draugijos narės Sofijos Lesčienės vėlę, velionės liūdinčiam vyrui ir mažiesiems našlaičiams gilią užuojautą reiškia

DRAUGIJA "BIRUTĖ"

Teresei Stasiukonienei, liūdinčiai dėl jos sesutės mirties, nuširdžią užuojautą reiškia

DRAUGIJA "BIRUTĖ"

"LAGUN ONAK" CHORO KONCERTAS AUŠROS VARTŲ PARAPIJOJE

Š. m. rugsėjo mėn., 12 d. žinomas "Lagun Onak" choras Liet. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje ir salėje davė koncertą, kurio pasiklausyti susirinko gausi publika.

Lagun Onak choras yra gerai paruoštas, disciplinuotas; balsai skamba lygiai ir darniai. Aišku, choras tokį laipsnį galėjo pasiekti tik vadovaujant griežtai ir energingai kun. Luis de Mallea rankai.

Bažnyčioje geriausiai pavyko išpildyti Arcaldelt'o, Ave Maria, Marcello 18 Psalmė ir Franck'o 150 Psalmė.

Lietuvių salėje visą numatytą programą choras atliko atitinkamą aakštumą ir, publikai pageidaujant, dar pakartojo Donosti rondo "Ariñeta". Kai kuriuose veikaluose truputį jautėsi dinamikos stoka; vienas iš pirmųjų sopranų skambėjo per balta ir vienas altas, bažnyčioje giedojęs solo, skambėjo prikimusiai. Bet šie maži trūkumai bendram išpūdžiui nepakenkė.

Koncertą pajvairino instrumentų kvartetas, kuris darniai atliko numatytas kūrinius. Bet ir kvartete violenčelistas jautėsi silpnesnis už kitus kvarteto dalyvius. Šiems muzikams publika nepagalėjo užtarnautų aplođismentų.

Solo dalykus pagiedojo: bažnyčioje sopranas Lillian Ricalde, baritonas C. Errecaborde ir tenoras Miguel Murgó; salėje tenoras italas Cristobal Lertora ir dvieta sopranas Dina Perazzo ir baritonas J. M. Gonzalez.

Iš solistų daugiausia publikai patiko dramatiškas tenoras Lertora, kuris padainavo ariją iš operos "Marta", "Arlesvana" ir "Matinata" ir, publikai pageidaujant, dar vieną "Napolitana". L. K.

Montevideo žinios

KINO SEANSAS LIETUVIŲ TREMTINIŲ VAIKŲ NAUDAI

U. L. T. V. G. Draugijos rūpesčiu šeštadienį š. m. spalį m. 16 d. 4 val 30 m. p. P. Žukelio "Selecto" kino salėje įvyks įdomus kino seansas, kurio metu, be vietinių filmų, bus rodoma "LIETUVA", p. J. Gilvydžio maloniai paskolintas Lietuvos nepriklausomybės laikų filmas. Įžanga tik 50 c.

Visas pelnas skiriamas lietuvių tremtinių vaikams šelpti.

IMIGRACINIAI SUNKUMAI

Dėl sunkių įvažiavimo sąlygų iki šiol į Urugvajų neatvyko nė vienas lietuvis tremtinys, nors jų čia gyvenantieji giminės deda įvairių pastangų. Atvyko tik keli Lietuvos žydai; mat, turtingi jų tautiečiai pajėgia sūzdėti didelius piniginius užstatus.

Ruošiamas poezijos vakaras. Teko patirti, kad yra ruošiamas didelis Poezijos Vakaras poeto Adomo Mickevičiaus 150 metų gimimo sukakties proga. Šio vakaro rengėjas K. A. Grauslys jau tarėsi dėl programos sudarymo ir tikisi, kad Vakaras galės įvykti lapkričio gale. L. R.

BUENOS AIRES – AVELLANEDOS ŽINIOS

Berisiečiai viešnageje, š. m. rugsėjo 11 d. šv. Cecilijos Choras suruošė jaukų vakarą, kurio svarbiausioji dalis buvo berisiečių Mindaugo draugijos vaidintojų pastatyta operetė „Malūnininkas ir kaminkrėtys“. Pilnutėlė salė pati savaime bylojo, kaip čionykštė publika aukštai vertina savo brolių berisiečių pasirodymus. Malūnininką Piklių gražiai suvaidino K. Adamonis, jo dukterį Teklytę — E. Adamonienė. Kaminkrėtį Gratą vykusiai pavaizdavo V. Stundžia, jo sūnų Praną — K. Pilka. Nemaža visus prijuokino ir Pikliaus tarnaitė Petronėlė (M. Petronienė) su kurčiaja Pikliaus šeimininke Barbora (A. Marcinkevičienė). Nuo kitų neatsiliko nė kaminkrėčio gizelis-mokinys Sabukas (P. Strolia). Prie sklandžios vaidybos nemaža prisidėjo sufleris M. Žagrakalis ir scenorius M. Tamoliūnas. Visi labai pasigedo muziko V. Rymavičiaus, kuris buvo paruošęs taip svarbią muzikinę dalį ir dėl netikėto susirgimo negalėjo jai vadovauti. **Dalyvis**

Tautos šventė. Š. m. rugsėjo 19 d., sekmadienį, įvyko iškilmingas rugsėjo 8-osios dienos minėjimas, kurį suruošė Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje kartu su vietinėmis organizacijomis ir kitais sambūriais. Minėjimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, kurių metu giedojo šv. Cecilijos choras, smuikų palydimas, solistės ir solistai. Po pietų Lietuvių Salėje Avellanedoje įvyko iškilmingas Tautos šventės aktas, kurį atidarė p. Ignas Padvalskis. Šv. Cecilijos chorui sugiedojus Argentinos ir Lietuvos himnus ir Maldą už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, doc. V. Staugaitis paskaitė turiningą paskaitą apie rugsėjo 8-tosios reikšmę mūsų tautai. Sekė p. Narbato ir p. Narbutienės solo dainos. Publika ypačiai patiko gražus dramatinis p. Narbutienės balsas. Žinomoji artistė p. Ryselienė kaip visuomet labai žavingai padeklamavo Maironio „Kur šiandieną jinai?“.

Visus sujaudino „Vaizdelis tėviškės kieme“, kai pro apleidime prie kryžiaus suklupusią senelę motiną vaiduokliškai praeina šurpulinga miriop pasmerktųjų procesija į šaltąjį Sibirą. Tarsi norėdamos atsverti skaudų išpūdį, ponios Noreikienė ir Matukienė primena palaimintuosius vaikystės laikus, lyriškai švelniai padainuodamos „Gimtinę“ ir „Ten kur grojant, staiga pasirodo iš Italijos atvykęs tautiškų dienų prisiminimą, muzikas p. L. Jakavičius harmonika pagroja lietuviškų dainų melodijas. Jam begrojant, staiga pasirodo iš Italijos stvykęs tautiškų šokių ansamblis, kuris taip žavingai sušoka „Kalvelį“, kad publika nesibaigiančiais plojimais ir valiovimais būtinai nori išgauti pakartojimą. Ansambliui „nususileidžiant“, seka p. Noreikienės lyriškasis solo „Karvelėli mėlynasis“, po kurio tautiškųjų šokių ansamblis vėl žavingai sušoka „Kubilą“. Jau nekartą matytos lietuvaitės, taut. šokių ansamblio dalyvės, pašoka porą lietuviškų liaudies šokių, o vienas neseniai atvykęs studentas pasako pilną sąmojaus monologą. Įvairią ir turiningą programą užbaigia muziko p. V. Rymavičiaus diriguojamas šv. Cecilijos choras, tas tikrasis mūsų kolonijos pasididžiavimas. Po mažos pertraukos, dar nenutikęs paskutiniams plojimams už „Žalgirio mūšį“, paskutinį kartą prasiskleidžia scenos uždanga, ir kartu su šv. Cecilijos chorą pasirodo taut. šokių ansamblis su reikšmingu įrašu: „Dieve, gražink laisvę mūsų tėvynei“.

K. Dramuta

Argentinos pavasario sutikimas. Rugsėjo 26 d., sekmadienį, Lietuvių Salėje Avellanedoje buvo atšvėstas lietuviškas Argentinos pavasario sutikimas, kurį suorganizavo lietuviškosios radio valandėlės „Lietuvos Aidai“ vadovybė. Šalia vykusiai parengtų įvairenybių svarbiausią programos dalį užėmė šaunus šv. Cecilijos choro koncertas, muziko V. Rymavičiaus diriguojamas. Gausi publika buvo suža-

Šv. Cecilijos Choras su Tautinių Šokių ansamblio dalyviais Tautos šventės metu Lietuvių Salėje Avellanedoje 1948 m. rugsėjo 19 d.

vėta turtinga ir meniškai išpildyta lietuviškų dainų programa. Visas parengimo pelnas skiriamas lietuviškosios radio valandėlės prailginimui nuo 15 iki 30 minučių. Pradedant spalio mėnesiu, "Lietuvos Aidai", p. Zeferino Juknevičiaus vadovaujami, skambės per LRO Radio Mitre kas sekmadienį nuo 8 val. 30 min. iki 9 val, ryto.

P. K. B.

Labdaros draugijos šventė. Įsikūrusi Gyvojo Rožančiaus Brolijos pagrindais, Lietuvių Moterų Labdaros draugija š. m. spalio 3 d. atšventė savo 8 metų gyvavimo sukaktį. Tuojau po iškilmingų pamaldų Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, kurių metu narės ir daugis svečių priėmė šv. Komuniją, Lietuvių salėje įvyko iškilmingi bendri pusryčiai. Gausių svečių tarpe matėsi nemaža neseniai atvykusių brolių iš Europos. Liet. parapijos klebonui kun. K. Vengrui M. I. C. tarus sveikinimo žodį, šv. Cecilijos choras padainavo lietuviškų dainų, o B. Storevičiūtė pasakė šventei pritaikytą eilėraštį. Sekė choro atstovo p. A. Matrinko, Dvasios Vado kun. K. Černiausko M. I. C., birutiečių atstovės p. M. Šantarienės, Labdaros dr-jos pirmininkės p. E. Būzienės, Vyčių atstovo p. L. Stankevičiaus, A. Liet. Imigr. Komiteto pirmininko p. I. Padvalskio, vyrų dr-jos atstovo p. B. Goko sveikinimai. Baigiant dar padeklamavo p. O. Savickaitė, o svečiai iš Europos padainavo gražių lietuviškų dainų. Prie sklaidos programos išpildymo daug prisidėjo apsukrus pranešėjas p. P. Sakalauskas ir kiti.

Po pietų Lietuvių Salėje ta pati Labdaros dr-ja suruošė jaukų popietį, į kurį, saulei kaip tyčia gražiai nusišvietus, susirinko gausi publika. Programą atidarė dr-jos pirmininkė p. E. Būzienė, pabrėždama plačią draugijos vedamąją mintį, kuri yra melstis, šelpti vargstančius, lankyti ligonius ir apaštalausti katalikišką visuomeniniu darbu savo brolių lietuvių tarpe. Iškeldama draugijos paramą bažnyčios, mokyklos ir salės statybai bei jų įrengimui, broliams tremtiniais ir jų vaikučiams Europoje, pirmininkė paskelbė draugijos pasiryžimą finansuoti vieną "Laiko" numerį. Publika triukšmingai pritarė Labdaros draugijos veiklai. Sekė įdomi trijų veiksnių drama "Dangaus Karalienė pagelbėjo". Turtingą poniją gražiai savaidino p. V. Mačiulienė, o gaisro metu jos dukterį pavogusių gobšių čigonę — p. O. Kundrotienė. Nuo jų neatsiliko ir p. Bičinskaitė tarnaitės, p. D. Noreikaitė dukters ir p. B. Storevičiūtė čigoniukės rolėse.

Visoms ir visiems, kuo nors prie Labdaros draugijos šventės prisidėjusiems, širdingai dėkoja draugijos pirmininkė

E. Būzienė

Mirė nuo nudegimo. Š. m. rugsėjo 28 d. Fiorito ligoninėje mirė Marija Juščiūtė-Bandžiuvienė, kuri prieš 5 dienas buvo skaudžiai apdegusi, kai namuose, bekuriant primusą, sprogo užsidegęs alkoholio butelis. Velionė neseniai buvo atvykusi su vyru ir dviem sūnumis iš Muencheno ir apsistojusi švogerio J. Graibaus namuose.

A. a. Sofija Petrusėvičaitė-Lesčiuvienė

1948 m. rugsėjo 13 d. 19 val. 15 min. pasimirė savo bute, c. Herrera 287, vėžio nukankinta, Sofija Petrusėvičaitė Lesčiuvienė, sulaukusi 38 m. amžiaus. Didžiausiame nuliūdime paliko savo vyrą Praną, sūnų Romualdą 6 metų ir Henriką F. 2 metų amžiaus, seserį Teresę Stasiukoniene, pusbrolių Feliksą Narusevičių, brolių Juozą Brazilijoje ir motiną Lietuvoje.

Velionė yra kilusi iš Kėdainių apskr. Šėtos valsč., Juškonų kaimo.

Palaidota Chacarita kapuose sección 3, manzana 2, tablon 5, sepultura 15.

Prie karsto matėsi vainikai: Fabrica Argentina de Alpargatas, Supervisión de Hilandería y especificaciones, Antonio Matulaitis, Familia Bagdonas, Hermana Teresa y F-lia, Su esposo e hijos, Hermano Felix Narusevičius y F-lia ir daugybė gėlių.

Aisiusta Paminėti:

Jurgis Mantas, Lietuva Bolševikų okupacijos. Išleido Liet. Inform. Centras P. Amerikoje, Buenos Aires 1948 m. Atspausta 1000 egz., 136 psl. Knyga gausiai dokumentuota ir iliustruota. Autorius pats yra pergyvenęs aprašomuosius įvykius, o ne iš kitų prisiklausęs, todėl ir jo aprašomieji dalykai skaitytojui veikia įtikinamai ir betarpiškai. Knyga gaunama "Laiko" administracijoje, Mendoza 2280, Avellaneda, prisiunčiant 3 Argentinos pezus. Didesnį kiekį užsakantiems platintojams daroma nuolaida.

Sunkvežimio auka. Ilgametis p. Emilijos Čekanauskienė fabriko darbininkas Martynas Mankeliūnas žuvo š. m. rugsėjo 24 d., netoli nuo savo namų sunkvežimio suvažinėtas.

PADEKA

Š. m. rugsėjo m. 5 d. įvykusios lietuvių tremtinių vaikų m. d. arbatėlės proga šiuomi reiškiami padėką visiems savo darbu, aukomis ar dalyvaujant prisidėjusiems:

Pirmoje eilėje dėkojame U. L. Kultūros Draugijai, kurics jaukiose patalpose arbatėlė įvyko, ir jos pirmininkui p. M. Svečiuliui už visokeriopą pagalbą.

Dėkojams pp. Ministrui Dr. K. Grauziniui ir J. Musteikiui už turiningas prakalbas, ypatingai gi p. K. Čibirui, savo gražia kalba apie tremtinių vaikųčių vargus visus pobūvio dalyvius tikrai sujaudinusiems.

Arbatėlei bilietas išplatino, vaišėms visus produktus suaukojo, indus suskolino, visa parengė bei aprūpino sekančios draugijos narės: Brazienė, Cieslinskienė, Grauzinienė, Kondratienė, Svečiulienė, Ščesnulevičienė; Godienė, Grigienė, Grišonienė, Jarmalavičienė, Jusienė, Kerpiškienė, Kerševičienė, Liūdžiuvienė, Miniausienė, Mockevičiūtė, Svilainienė, Štendelienė, Zirkienė, Žukelienė.

Pobūvio metu didelį pasisekima turėjo turtinga loterija, kuri davė \$ 50.— o po to p. Grigaitis ir p. Korkuzo pastangomis buvo amerikoniškai rifuojamas gražus p. Jarmalavičienės paaukotas tortas parduotas už \$ 20,16 ct.

Be to sekantieji arbatėlės dalyviai paaukojo lietuvių tremtinių vaikams šelpti, pasirašdami ant aukų lapo: L. K. Grauziniai — \$ 50; J. Musteikis — \$ 25; A. Grišonas — \$ 15; J. Ramonas, I. Jankauskas, K. Vidžius, A. Kaušinis, K. Čibiras — po \$ 10.—; J. Kaluževičius, V. Grėbliūnienė, J. Ščesnulevičius, A. Jankus, Z. Andriškevičius, A. Fejertas, J. Fejertas, A. Brazys — po \$ 5; E. Jarmalavičienė, A. Pabrinkis — po \$ 3; O. Debesienė, A. Žukelienė — \$ 2; B. Laucienė — \$ 1. Viso aukų gauta \$ 191.—.

Baigiantis arbatėlei maloniai visus nustebino mažytė trijų metų Vikutė Grišonaitė gražiai lietuviškai padeklamavusi kelis eilėraščius. Publika jai nesigailėjo katačių.

Sokiams teikėsi pagriežti pp. J. Kaluževičius, I. Jankauskas ir Černiauskas.

Įžangos bilietų parduota už \$ 114.— Tuo būdu arbatėlės proga viso labo surinkta \$ 375,16 urugv. pinigais.

Už šias visas aukas ir paramą varkstančių tremtinių vaikučių vardu dar kartą nuoširdžiai dėkojame.

Urugv. Lietuvių Tremtinių Vaikams Globoti
Draugijos Valdyba

KATALIKŲ BENDRUOMENĖ
"SAN BONIFACIO"

Parūpina imigracijos leidimus ir teikia įvairius patarimus. Kreiptis pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 10 iki 12 v. **25 de Mayo 140, II-22.** — Skubiu atsitikimu kreiptis tiesiog į: **Srta. Catalina Hoss, "Patagonia Hotel", Suipacha 119, I. cuarto 4.**

PADEKA

Sofijai Petrusevičaitėi Lesčiūvienei mirus, palaidojimo išlaidoms padengti aukojo:

Asmonas Juozas ir šeima 50 pezų, Geiša Jonas ir šeima 50 pezų, Bagdonas Vincas ir šeima 50 pezų, Narusevičius Feliksas ir šeima 50 pezų.

Po 20 pezų aukojo: Žekaitė V., Povilonytė Kastytė, I. ir J. Raubai, Vincas Lipinskas ir šeima, M. ir P. Jasai, Vl. ir Genė Rukšėnai, X. X., K. Stasiukonis.

Po 10 pezų aukojo: Galakvosčius Alfonsas, J. Povilonis, Jurgis Špokas, Sofija Stakauskaitė, Žekis ir šeima, Leonas Genovaitis, Leopoldina Doerfler, Girdauskai, Juozas Jurgionis ir šeima, A. Padvalskis, Vladas Macaitis, St. Povilonis, X. X., Pranas Špokas.

6 pezus aukojo Stasys Žižis.

Po 5 pezus aukojo: León Magelnicky y F-lia, D. Testenese y F-lia, Carmen Spokas, Bruno Jusevicz, Romualdo Kazlovski, Sakalauskai ir šeima, K. Mišūnas.

Po 3 pezus aukojo: Meri Estrada, Godelevičius ir šeima.

Po 2 pezus aukojo: Juozas C. Kuklis ir šeima, Verónica de Bucharski.

Aukas rinko Asmonų ir Geišos šeimos.

Visiems aukojusiems bei aukų rinkime pasidarbavusiems nuoširdžiai dėkojame.

Beto širdingai dėkojame J. Povilonienei, F. Naruševičiui, A. Bagdonienei ir A. Girdauskienei už suteikimą kraujo perliejimui.

Taip pat dėkojame visiems ir visoms slaugiusioms ligoninėje bei namuose, ypačiai gi Sofijai Stakauskaitėi, Teresei Stasiukonienei, Danvitei Šabūnaitėi, Marijai Jasienei, V. Vilutienei ir visoms kitoms, kurių neįstengiamo čia suminėti.

Pagaliau dėkojame visiems kno nors prisidėjusiems prie slaugymo bei palaidojimo ir visiems pareiškusiems užuojautas raštu, telegramomis bei žodžiu.

Pranas Lesčius ir sūnūs

K. A. Grauslys praneša, kad jis sutinka be atlyginimo mokyti lietuvių kalbos. Šiuo klausimu galima kreiptis arba į jį asmeniškai sekmadieniais po pamaldų lietuvių bažnyčioje, arba laiškeliu šiuo adresu: Mendoza 2280, Avellaneda.

DIPLOMUOTA MODISTĖ
MAGDALENA TUMOSIENĖ

Priima įvairius sezoninius ir proginius užsakymus

Sarmiento 510

Avellaneda

"LIETUVOS AIDAI"

Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.

Radio Mitre LR6

Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIŲ
Dirbtuvė – Parduotuvė

Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios dro-
bės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos
įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos
kėdės ir turkiškos lovos.
Kaimos labai prieinamos.

Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 T. E. 60-2784
Buenos Aires

Baldų Fabrikas

Gaminami visų rūšių ir stilių baldai

Antanas Girdauskas

Savininkas

Hernandarias 1721 Buenos Aires

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo

Dirbtuvė

Priima įvairius užsakymus

Antanas Barzdžius

Savininkas

Av. Alvarez Jonte 1657, Bs. Aires. T. E. 59-5248

FOTO EMILIJA

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS FOTO DARBAI
EMILIJA JASIUKYNIENĖ

Savininkė

Nogoya 2969, Villa del Parque. T. E. 50-7319

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė

Gaminami nauji ir taisomi seni batai

JUOZAS ŠNIPAS

Savininkas

Cabildo 651 — Villa Porvenir — Avellaneda

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
JUOZAS KUČINSKAS

Savininkas

Gral. Roca 4700 Avellaneda

DIPLOMUOTA MODISTĖ
DANUTĖ GILVYDIENĖ

Rio Cuarto 3244
Buenos Aires

Didelė ir moderniška moteriškų rūbų
siuvykla

Modas Survila

Darbas atliekamas sąžiningai, meniškai
ir punktualiai

Esmeralda 823 Buenos Aires
T. E. 31-8446

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS "LIT"

Didelis pasirinkimas. Išpildomi įvairūs užsa-
kymai. Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas:

Jonas Aukštikalnis

Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelią
šitai pramonės šakai Argentinoje

Posadas 23, Avellaneda. T.A. 20, Wilde 7831
(aukštuma Av. Mitre 4500)

LIETUVIŠKA VALGYKLA -- RESTORANAS

Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus
ir greitas patarnavimas
Savininkas

KAZIMIERAS DUDA

Pedro de Mendoza 2117 T. A. 21 - 2952

FOTO STUDIJA

Fotografijų didinimas. Įvairių rūšių portretų
gaminimas. Fotografuoja švenčių,
vestuvių ir kitas iškilmes
Savininkas

Stanislovas Antanavičius

Av. Pavón 1869 Avellaneda

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ

Priima įvairius užsakymus. Darbas atlieka-
mas sąžiningai ir gražiai
Savininkas

M. ŠLIKAS

P-je. Blandengues 3015 (altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Lietuviška įvairių prekių Krautuvė
Savininkė:

JULĖ SKURAUŠKAITĖ

Lietuviai, remkite savo tautiečius, pirkdami
jų prekes!

Brasil 915, kamp. Mendoza Avellaneda

Metalo išdirbinių fabrikas

Gaminama įvairūs varžtai ir kitoki metaliniai išdirbiniai automatinėmis mašinomis ir dideliame kiekyje

Emilija T. de Čekanauskas

Brandzen 2645

T. A. 22 Avellaneda 8535 ir 4258 — Sarandi

MAŠINŲ FABRIKAS

Šaltam metalo apdirbimui

**KNIEDŽIŲ, VARŽTŲ IR VERŽKELIŲ
FABRIKAS**

Vladas Urbietis

Savininkas:

C. Morón 3596 (Alt. Pavón 3500), Lanus
T. A. 241, Lanus 0116

Mechaninė dirbtuvė

Veržeklių gamyba. Gaminamos standartinės geležinės ir bronzinės veržeklės
Savininkas:

Inž. Jonas Ramanauskas

Anatole France 390, Sarandi, Avellaneda

Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas
Gaminama automatinėmis staklėmis

Inž. Jonas Čekanauskas

Brandzen 2555 - Avellaneda - T. A. 22-9264
T. A. Particular: 22, Avellaneda 7812

MECHANINĖ DIRBTUVĖ

Įvairiems darbams. — Įvairiausi pritaikymai, padangų ir stabdžių keitimas. Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai.

J. Sudnius ir D. Reale

Entre Rios 1866, Buenos Aires - T. A. 23-0903

VITRINŲ FABRIKAS

Įvairiausi moderniški įrenginiai vaistinėms, drabužių parduotuvėms, barams ir t. t.
Savininkas:

Kazimieras Kaminskas

Trelles 1545-47 Buenos Aires
T. A. 59, Paternal 3675 ir 1918

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA 'EUROPA'

Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui

Jonas Motekūnas

Savininkas

Curupayti 230-32 - Gerli F.C.S. - Avellaneda
T. A. 241, Lanus 0933

Lietuviškas kėdžių fabrikas

Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams

Bronius Eidukonis

Savininkas

Salta 265, Sarandi F.C.S. T. A. 22 - 5461

Didelis Kėdžių Fabrikas

Gaminamos įvairių rūšių kėdės dideliais kiekiais. Darbas atliekamas sąžiningai ir punktualiai
Savininkai:

Šulnis ir Geigas

Chile 765 — Humberto I 1956

T. A. 20 - 9578 Avellaneda

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS

Dirbamos įvairaus stiliaus stiprios kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams

Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis

Savininkai

Quilmes 184, Bs. Aires, T. A. 61, Corrales 4570

KĖDŽIŲ FABRIKAS

Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. Didelis pasirinkimas.

JUOZAS JUŠKA

Savininkas

R. Gutierrez 1948 - Avellaneda - T. A. 22 - 5137

Pirmaeilis Moterų Grožio Salonas

KIRPYKLA "LA RUBIA"

Savininkė:

ONA KASPARIENĖ

Soler 3441 Bs. Aires T. A. 79, Gómez 2528